A°. 1861. N°. 63.

DONDERDAG — 14 MAART

UTRECHTSCHE PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

Bij deze COURANT behoort een BIJVOEGSEL.

UTRECHT, Donderdag 14 Maart.

Gister is ons het berigt geworden van de overgave van de citadel van Messina door gen. *Cialdini*. Wij hebben daarvan nog afzonderlijk onzen abonneerden mededeeling gedaan. Deze heugelijke gebeurtenis, waarschijnlijk door de stappen en bemiddeling door de verschillende konsuls veroorzaakt, zal nu ook spoedig den val van del Tronto doen volgen, en een einde maken aan den strijd, die, tusschen broeders gevoerd, de eenheid van Italie nog feitelijk tegenhield. De uitroeping van *Victor Emmanuel* tot koning van Italie zal nu met te meer geestdrift door geheel Italie op heden den 14 Maart worden begroet. De beurt is thans aan Rome. In het Fransche Wetg. Ligchaam wordt door ultramontaansche leden wel veel en op heftige wijze voor het pauselijk wereldlijk gezag gezegd, maar daardoor kan niet voorkomen worden, wat de logika der feiten medebrengt. Te Rome verwacht men nieuwe demonstratien ten gunste der aansluiting aan Sardinie; men ziet er de komst der Piemontezen dagelijks te gemoet. Dat de Italianen het vertrek des Pausen, of de beperking zijner wereldlijke magt niet noode zullen zien, kan men opmaken uit den toestand der gemoederen. Duidelijk blijkt het uit de korte historische schets, die onder Parijs over de Pausen voorkomt, hoe de Romeinen sinds eeuwen los zijn van den Paus. Wij verwijzen er den lezer heen; dat zijn feiten, die beter spreken dan de lange redevoeringen van eenige Ultramontanen.

Men zegt nu weder, dat de reis van prins *Napoleon* naar Italie is uitgesteld. — Tevens verzekert men, dat *Garibaldi* zijn leger op nieuw wil vormen. Om tegen Rome op te trekken, dat is hem evenwel niet geraden: tegen de Fransche bezetting daar, zou men nog 't best de Italiaansche Zouavinnen en Amazonen kunnen zenden, die zich voor de onafhankelijkheid van Italie in kompagnien vereenigd hebben; — en om tegen Venitie te ageren, daartoe is de tijd nog niet rijp.

Reeds *Klapka* en *Turr* hebben ook de Hongaren gewaarschuwd, dat de tijd nog niet gekomen was, ofschoon de laatste te Londen, maar men wil, veel medewerking heeft gevonden, en niet alleen geld, maar ook een Hongaarsch-Britsch legioen beschikbaar moet gevonden hebben. Een openbare strijd is dan ook nog vooreerst niet te voorzien. De Polen schijnen van keizer *Alexander* vele inwilligingen te zullen bekomen en een gunstig antwoord op het adres is uit Petersburg te Warschau ontvangen. Daardoor wordt ook van die zijde het gevaar voor eene uitbarsting minder, en geven berigten-makers dan ook den titel van koning van Polen, voor prins *Napoleon* gezocht, reeds op, ten einde nu te spreken van *Napoleon* koning van Hongarije. 't Een is even belagchelijk als het ander.

De lucht blijft echter bezwangerd met veel elektriciteit; men verwacht daarom in vele kringen nog eene uitbarsting, en men wijst op voortdurende wapeningen, als het bewijs, dat ook de regeringen het kwaad van een oorlog nog altijd voorzien. Vooral gewaagt men weder van de krijgstoerustingen in Frankrijk en in Engeland. Onderscheiden sprekers hebben wel is waar in de Fransche Wetgev. vergaderingen tegen Engeland uitgevaren, maar men trekt zich daarvan te Londen niet veel aan.

Er is een ander vraagstuk, dat Brittanje bezwaart. De Franschen in Syrie, met de welwillendheid van *Napoleon* jegens Rusland, doet dat niet voor plannen vreezen tusschen beide keizerstaten, met opzigt tot het zoo slecht beheerde Oosten? Dat is het groote gevaar, en er zijn er te Londen, die daarom de revolutionnaire politiek van lord *John Russell* afkeuren, als te veel in 't belang van *Napoleon*. Maar als de Fransche keizer te ver zou willen gaan, rekenen de liberalen in Engeland er op, dat Pruissen en Oostenrijk, met Zweden en Denemarken, en naar veler meening ook met het konstitutionnele Italie, die plannen wel zouden kunnen weerstreven; maar Oostenrijk moet Venetie afstaan en ver gaande koncessien aan Hongarije verleenen, om zijne krachten te herstellen en met de verdere staten weder een gewenscht bondgenoot voor Engeland te worden.

Een telegram meldt, dat keizer *Frans Jozef* de Venetiaansche kommissie welwillend ontvangen heeft.

Het Pruiss. Heerenhuis blijft zijn reaktionnair karakter behouden; weder is de wet op het burgerlijk huwelijk afgestemd.

De heer *Seward* is bepaald door *Lincoln* met de vorming van het nieuwe N.-Amerik. ministerie belast. De heer *Lincoln* treedt iets krachtiger tegenover het Zuiden op, dat zich tot tegenweer voorbereidt. Te New-York beweert men, dat Engeland de Zuidelijke Unie vooreerst niet zal erkennen.

De sinds gisteren ontvangen **telegrafiesche depeches** laten wij hieronder volgen:

Marseille, Dingsdag. De heer *Liberio Romano* is den kardinaal aartsbisschop van Napels gaan opeischen de regering van *Victor Emmanuel* te erkennen.

Warschau, Woensdag. Generaal *Meijendorf* is alhier uit St. Petersburg aangekomen; met het antwoord wordt medegedeeld, dat er een afzonderlijke staatsraad voor het koningrijk Polen zal worden ingesteld, waarvoor graaf *Zamoisky*, president van het kommitee van openbare veiligheid, door Z. M. tot voorzitter is benoemd. Voorts is de municipaliteit in hare funktien bevestigd, en is er tevens bepaald, dat alle officieele handelingen in Polen voortaan zullen geschieden in naam van den keizer als koning van Polen.

Turijn, Woensdag. **Langs officielen weg wordt ons gemeld, dat de citadel van Messina zich heeft overgegeven**

Weenen, Woensdag. Uit Fiume wordt gemeld, dat de municipale raad besloot tot een adres aan den keizer, om wederinlijving bij Hongarije, en niet-vertegenwoordiging op den Landdag van Kroatie; en verder om de betaling der buitengewone lasten te schorsen.

De *Oesterr. Ztg.* meldt, dat de podesta graaf *Bembo* door keizer *Frans Jozef* vriendelijk ontvangen is, en de beste verzekeringen heeft ontvangen betreffende tegemoetkoming aan de wenschen der Venetianen.

Berlijn, Woensdag. In het Heerenhuis is het *verpligte* burgerlijk huwelijk met 124 tegen 44 en het fakultative met 122 tegen 45 stemmen verworpen. De minister van justitie verzocht toen het uitstel der verdere beraadslagingen.

Londen, Woensdag. Uit Washington dd. 2. zeggen de berigten, dat een der eerste daden van president *Lincoln* zal zijn, het zenden van versterking naar het fort Sumter, en van oorlogsvaartuigen om belastingen te doen innen. Majoor *Anderson* schrijft, dat hij onmiddellijk na de installatie van president *Lincoln* een aanval op het fort Sumter verwacht. *Davis* neemt alle voorbereidende maatregelen tot een bloedig konflikt. Eene botsing met de troepen van Texas dreigt.

Uit Washington wordt nog van den 2. gemeld, dat het kongres Nieuw Mexiko met of zonder slaven, gelijk de inwoners dit willen, in de Unie wil opnemen. Er is een amend. aangenomen omtrent de vlugtende slaven.

De toestand wordt zeer hagchelijk beschouwd; men is niet tevreden over de redevoering van *Lincoln*, die weder van te veel weifeling getuigt.

Parijs, Woensdag. In de zitting der wetgevende vergadering van heden heeft de heer *Keller* de politiek der regering ten aanzien van Italie gegispt en tevens het verlangen te kennen gegeven, dat het goevernment zou verklaren, welke politiek het voornemens is ten dien opzigte voortaan te volgen.

Volgens de *Patrie* is het berigt der reis van prins *Napoleon* naar Italie onjuist.

Parijs, Woensdag. De *Moniteur* meldt heden in zijn overzigt, dat jl. Maandag geene bijeenkomst der konferentie over Syrie gehouden is, en zij vermoedelijk eerst in het laatst der week zal vergaderen.

Parijs, heden, Donderdag.

De heer *Billault* heeft in het Wetg. Ligch geprotesteerd, tegen de bewering, dat de regering terugtrad voor den dolk van moordenaars. Hij had zulke woorden niet mogelijk geacht. Hij wees er verder op, dat de Ital. kwestie andere belangen nog raakt dan die van het pausdom. Hij toonde aan hoe Oostenrijks invloed in Italie vernietigd was. De keizerl. regering, zeide hij verder, is gegrond op den volkswil en kon dus dien wil niet onderdrukken bij andere volken. De groote mogendheden hebben niets voor den paus gedaan; alleen de keizerl. regering had zijn belang behartigd. De algemeene beraadslagingen zijn daarop gesloten.

Turijn, Woensdag. De wetsontwerpen betreffende de organisatie van het koningrijk zijn in de kamer gunstig ontvangen. De kamer heeft met akklamatie de mededeeling van de overgave van Messina vernomen en het leger en de marine hulde gebragt.

Berlijn, heden, Donderdag.

Van de Poolsche grenzen wordt van gisteren gemeld, dat *Karnicki* 's keizers oordeel over de gebeurtenissen te Warschau als gunstig afschilderde. — In geval de keizer niet aan de in het adres uitgedrukte wenschen voldoet, zullen alle beambten hun ontslag nemen. In de provincien zijn eveneens burgerlijke kommissien tot bewaring der orde in het leven geroepen. — Overal heerscht rust.

Londen, heden, Donderdag.

Berigten uit China van 24 Jan. melden dat de troepen te Tien Tsin eene goede gezondheid genoten. De opstandelingen waren door de keizerlijken geslagen. In Japan was de toestand bevredigend. Het Pruiss. gezantschap had een verdrag gesloten.

Berigten van Kanton tot 1 Febr. melden, dat lord *Elgin* naar de Manila-eilanden zou vertrekken.

Nabij Sagon hadden de Franschen eene overwinning behaald.

In Indie duurde de hongersnood voort, en in Nieuw-Zeeland de oorlog, waarin de Eng. zegevieren.

Uit China wordt nog in eene depeche uit Singapore gemeld, dat Kowloon ons is overgeleverd en het verdrag goed wordt nageleefd.

Per telegraaf zijn er berigten uit Batavia dd. 2 Feb. De aldaar aangekomen Nederl. schepen waren: Calypso, van Amsterdam, Johanna Maria en Dorothea Henriette, van Rotterdam.

Volgens depêche van de Bataviasche Handels Vereeniging dd. 2 Februarij, was de Gouverneur-Generaal van zijne reis naar de Molukkos teruggekeerd. Op Java was het rustig.

— Z. M. heeft benoemd tot inspekteur van het wapen der kavallerie HDs. beminden zoon, Z. K. H. *Willem Nikolaas Alexander Frederik Karel Hendrik*, Prins van Oranje, luit.-gen. bij het leger.

Z. M. heeft pens. verleend aan de gew. hoofdonderwijzers: *J Parker* te Langeruige Weide, van *f* 243; *J. J. Bereaud*, te Ooltgensplaat, van *f* 600; *L. P. Douw*, te Nieuw en St. Joosland, van *f* 248; *H. Annes*, volgens aangenomen familienaam *H. Annes Weersinga*, te Ureterp, gem. Opsterland, van *f* 396; *Sybe Jans*, zich schrijvende *Siebe Jans Meijer*, te Beneden Knijpe, gem. Schoterland, *f* 390.

— Z. M. de Koning heeft tot ridder van de orde der Eikenkroon benoemd den heer *L. Hanedoes*, kunstschilder te 's Hage.

— De Nederl. jonge komponist *de Hartog*, te Parijs verblijfhoudende, is door Z. M. den koning der Belgen tot ridder der Leopolds orde benoemd.

*— Uit 's Hage schrijft men ons:

»Z. M. heeft bij besluit van gister benoemd tot luit. generaal Inspekteur van het wapen der kavallerie Z. K. H. den prins *van Oranje*.

In die betrekking zijn aan Z. K. H toegevoegd HD. adj. de luit. kolonel *van den Bosch* en de ritmeester chef van den staf van het wapen, *L. A.* baron *van Ittersum*.

— Zoo niet met geestdrift, dan wordt het nieuwe ministerie toch vrij algemeen met ingenomenheid door de dagblad-pers begroet. De *Amst. Ct.* had eene andere oplossing gewenscht, maar erkent, dat enkele leden van het kabinet als uitstekende specialiteiten, levendige sympathie bij haar wekken. Zij hoopt op een duidelijk slechts voor ééne uitlegging vatbaar programma.

Het *H. en Ef. bl.* meent den heer *v. Heemstra* en het land geluk te mogen wenschen met de vorming van het kabinet. Immers nevens de heeren *v. Heemstra*, *Godefroi* en *de Casembroot* treden mannen op, wier bekwaamheid en beginselen »op de gunstigste wijze bekend zijn, en van welker ervaring, eerlijkheid en voorzigtigheid wij de beste hoop voor de toekomst mogen koesteren." Verder zegt het *Eff. bl.*: »Ofschoon wij nu de beginselen van de heeren *Loudon*, Kolonien, en *Huyssen van Kattendijke*, Marine, niet kennen, leveren ons echter de overige voormelde leden van het kabinet den besten waarborg op, dat wij nu eenmaal een even *homogeen* als *krachtig* ministerie zullen bezitten. Wij mogen er dan nu ook geen oogenblik aan twijfelen, of men zal, tusschen dit kabinet en de kamers, de meest gewenschte eenheid en zamenwerking zien geboren worden, waardoor alleen de hooge belangen des vaderlands kunnen worden bevorderd."

De *Tijd* zegt o. a. 't volgende:

Wij hebben, den Hemel zij dank, eindelijk een nieuw ministerie, dat zich, wel is waar, lang heeft laten wachten. Het is niet een vernieuwd, maar een nieuw ministerie, geheel, en zonder eenig voorbehoud, in de liberale rigting. — Alle elementen, die een eenigzins behoudenden tint hadden, zijn verwijderd. — Het is over het algemeen zamengesteld uit bekwame mannen. Dat is een reden te meer, om met welwillendheid af te wachten, wat het leveren zal, ten einde daaruit een oordeel over zijne waarde op te maken.

De *N. R. Cour.* erkent, dat het opgetreden bewind mannen bezit van erkende kunde en talent: »wij vinden er in, die in de tweede kamer geschitterd hebben door de kracht en sierlijkheid hunner taal; daarnaast zitten andere, die zich zoowel in het vorige kabinet, als in betrekkingen buiten verband met de politiek, hebben doen kennen, als uitstekende specialiteiten; terwijl allen, wier politieke rigting men kent, de liberale beginselen zijn toegedaan." De *N. R. Ct.* ontvangt het kabinet echter niet met warmte, omdat enkele leden »zich door de vereeniging der parasytische politiek hebben laten verleiden." Het vertrouwen ontzegt de *N. R. C.* daarom aan het ministerie niet. »Integendeel! wij wenschen niets liever dan het met kracht te kunnen ondersteunen. Maar alvorens wij die ondersteuning beloven, wenschen wij daden te zien, die bewijzen, dat de bekende liberale beginselen van sommige leden van het kabinet, ook door de overige worden beleden, en dat de aanraking, waarin enkele met eene minder zuivere politiek zijn geweest, hunne beginselen niet heeft aangetast.

»Wij vragen geen programma. De ondervinding heeft geleerd wat schoone beloften en schoone woorden beteekenen. Wij wachten de handelingen af, die niet zeggen, maar bewijzen wat men wil. Wij wenschten innig, dat die handelingen de onmiskenbare blijken zullen dragen, dat wij eindelijk een ministerie aan het bestuur zien, hetwelk opregt, rond en eerlijk den liberalen weg heeft ingeslagen en dien met volharding wil bewandelen. In dit geval zij het verzekerd, dat het niet slechts op onze ondersteuning kan staat maken, die weinig beteekent, maar dat het verreweg de meerderheid van het Nederlandsche volk achter zich zal hebben."

De *Arn. Cour.* is niet te vreden; zweert het blad slechts bij één naam, of is het zoo vereenzelvigd met oppositiegeest, dat het ook een geheel liberaal kabinet aanvalt, alleen uit lust tot den strijd?

— De *Amst. Ct.* schrijft, dat, wat er ook zij van de praatjes, die in zake de ministeriele krisis in verband met het goeverneurschap hebben geloopen, *alleen* door de optreding van den heer *Rochussen* de kandidatuur van den heer *v. Zuijlen* voor het goeverneur-generaalschap zou zijn weggevallen, terwijl de kandidatuur van den heer *de Kock* door de benoeming van zijn neef, den heer *Loudon*, tot minister van koloniën onmogelijk is geworden.

— De dag voor de verkiezing van leden der Tweede Kamer, te Zwolle en te Roermond, ten gevolge van de opdragt der ministeriële betrekking aan de heeren bn. *van Zuijlen* en *Strens*, is bepaald op den 9. April aanstaande, en de dag der, des gevorderde, herstemming op den 23. April daaraanvolgende.

— In de vlakte van Waalsdorp zijn eergister proeven op de schijf genomen met het nieuw getrokken kanon, die bijzonder goed voldeden. — Men verneemt dat weder, even als ten vorige jare, ook de legerplaats te Waalsdorp nabij 's Gravenhage, gedurende drie zomermaanden door de kompagnien van de verschillende reg. vesting-artillerie afwisselend zal betrokken worden, om aldaar praktische artillerie-oefeningen te houden.

— Te Dordrecht is in eene tweede bijeenkomst van de maatsch. tot vervaardiging van spoorweg-materieel besloten, de onderneming te splitsen in eene Belgische en eene Hollandsche, elk met eigen kapitaal, om later gemeenschappelijk zaken te doen.

— Het *Dagbl. v. Z.- Holl. en 's Gr.* wijdt een artikeltje aan de zaak der spoorwegen. Het wijst er op, hoe, terwijl in andere streken van goevernements-wege spoorwegen worden aangelegd, hier dit zelfs aan de partikuliere industrie wordt ontzegd, terwijl de Holl. ijzeren spoorweg-maatschappij in elf maanden tijds nog niet heeft kunnen geraken tot vaststelling der rigting 's Gravenhage — Scheveningen. Onder de geruchten dienaangaande in omloop — zegt het *Dagbl.* — wordt gemeld, dat de Holl. spoorweg-maatschappij die vertraging van de goedkeuring harer plannen wenscht en mogelijk bevordert, daar zij niet voornemens moet zijn den weg Scheveningen — Woerden aan te leggen, — iets, waarin zij, uit een financieel oogpunt beschouwd, volkomen gelijk heeft. Het *Dagbl.* meent, dat men uitstel zal zoeken, door de goedkeuring der rigting te vertragen.

Wij durven hopen, dat het nieuw kabinet het belang zal inzien, zoowel van het beginnen met den aanleg der staatswegen, als van het bevorderen van de daarstelling der gekoncessioneerde lijnen, gelijk die van Scheveningen op Woerden, en dat, als de Holl. maatschappij eigenbelangzuchtig eene verbinding van de residentie met het algemeene spoorwegnet tracht te belemmeren, de regering tegen zulk streven zal waken.

Welligt zien wij dan ten slotte nog den weg van 's Hage op Gouda aangenomen; de koncessie aan de Holl. spoorweg maatsch. verleend, zou dan slechts tot verdaging der aansluiting van de beide in Nederland bestaande hoofdspoorlijnen aanleiding hebben gegeven!

— Men verneemt dat in den loop der volgende week met de waterpassingen en verdere werkzaamheden aan de reeds uitgebakende spoorweglijn tusschen Tilburg en Breda een aanvang zal worden gemaakt en dat het station te Tilburg zal worden geplaatst tusschen het gehucht de Noordhoek en de wijk Heuvel, en wel in de nabijheid van het zoogenaamde Langepad te Tilburg.

*— Eene komm. uit den stedelijken raad te Breda heeft zich met de hoofdkomm. voor de Staatspoorwegen in verbinding gesteld, wegens de plaatsing van het station; ofschoon niet aan den wensch der stad schijnt te zullen kunnen voldaan worden, om het station ten westen van de rivier de Mark te stellen, heeft echter de hoofdkomm. de meest bevredigende toezeggingen gedaan, om het station door een brug zoowel ten westen als ten oosten toegankelijk te maken.

— In den Haarlemschen gemeenteraad is kennis gegeven van een schrijven van den minister van oorlog, dat, daar men slechts 75 man in de verschillende lokalen te Haarlem kan plaatsen en geene gelden bij het depart. beschikbaar zijn, de staf en het depot van 't 7. reg. inf. niet naar Haarlem zal komen.

— De gemeenteraad van Zwolle heeft een adres tot den koning gerigt, met verzoek de werkzaamheden tot inkorting van Schokland en het vernietigen van de haven aldaar te staken, tot dat eerst uitgemaakt zij, dat dit zonder bezwaar voor de scheepvaart kon geschieden.

— Bij den min. van binnenland zijn weder ontvangen *f* 2024,— van onzen gezant te Konstantinopel, *f* 1451 van onzen konsul te St. Thomas, *f* 1206 nader van dien te Mannheim, *f* 800 nader van dien te Stuttgart, *f* 1800 van den gezant te Hanover, *f* 651 van dien te Triest, 580 fr. door den heer *Schüssler* leeraar te Vevey, en 5040 fr. opbrengst van het koncert der karabiniers te Brussel.

Den 21 Febr. heeft de kommissaris des konings in Gelderland nadere voorschriften aan gemeentebesturen doen toekomen ter bevordering van den gezondheidstoestand in de overstroomde dorpen. Veel stoken en goed luchten der woningen, ververschen van stroo of hooi, ruime aanvoering van zand, zuiveren van riolen, diep begraven van t verdronken vee, toezien op 't drinkwater, versterkend voedsel; dit alles zijn thans hoofd-vereischten in de geteisterde streken.

— Den 11. dezer is aan de Groninger hoogeschool bevorderd tot dokter in de beide regten, de heer *A. F. de Savornin Lohman*, van Groningen, na verdediging van eenige Quaestiones Juris Inaugurales.

— Men verneemt, dat alleen de rijks kweekschool voor school-onderwijzers te 's Hertogenbosch in den loop van dit jaar zal kunnen worden geopend. Die te Groningen en Haarlem zullen eerst later in werking komen.

— Tot predikant bij de Waalsch Hervormde gemeente te 's Hage is beroepen de heer *Gagnebin*, pred. bij de Waalsch Herv. gemeente te Amsterdam.

*— Aangaande het Noorderlicht, dat ll. Zaturdag zich alhier zoo prachtig vertoonde en met vrij sterke storingen in den magnetischen toestand der aarde vergezeld ging, ontvingen wij nog de volgende berigten.

Te Parijs vertoonden zich des avonds van 9 ure 15 tot 9 ure 20 min. sporen van noorderlicht nabij het NNO. Ten 10 ure 10 min. was er een sterke roode lichtschijn in het sterrebeeld Cassiopeja gedurende eenige minuten. Te zelfder tijd verminderde de afwijking der magneetnaald 41, 1 min. boogs, doch de gewone toestand kwam weldra terug. Ook te Petersburg, Stokholm en Haparanda werd te gelijker tijd noorderlicht waargenomen. Te Livorno verminderde de afwijking der magneetnaald des avonds ten 10 ure zeer sterk. K.

— Eergister avond werd de spreekbeurt in de maatschappij Felix Meritis, afd. natuurkunde, te Amsterdam, vervuld door dr. *J. R. E. van Laer*, van Utrecht, die eene belangrijke voordragt hield over de rivieren en bedijkingen van ons vaderland. Na eerst over den loop onzer voornaamste rivieren gesproken en daarbij aangetoond te hebben, hoe die loop in vroegere tijden anders geweest moet zijn, gaf de geachte spreker eene beschrijving van de dijken en van het doel, waarmede zij zijn aangelegd, tevens vermeldende waar en wanneer die van tijd tot tijd zijn doorgebroken. Vooral gaf de spreker eene uitvoerige beschrijving van de doorbraken in dit jaar voorgevallen. *Amst. Ct.*

— De beschutting van het goevernements-gebouw voor de Kolonien op het plein te 's Gravenhage, is weggenomen, en het gebouw strekt tot sieraad van de plaats, op welke het is gesticht. De aannemer van den bouw, de heer *K. Kooy*, heeft aan zijne verpligting voldaan. Het O I. invalidenhuis op de hofstede *Bronbeek* wordt, even als het hôtel voor den Hoogen-Raad, door die bouwmeester daargesteld, en ook aan hem is het aanvankelijk herstel van het aloude gebouw op het Binnenhof opgedragen.

— Te Kloetinge sloeg Dingsdag de bliksem in den toren; de brand werd spoedig gebluscht. Een landbouwer bleef echter dood van schrik.

HELVOETSLUIS, 12 Maart. Uitgezeild Hugo Grotius, kapt. *Bergman*, naar Batavia.

TEXEL, 13 Maart. Uitgezeild Hercules, kapt. *Detering*, naar Batavia.

WATERHOOGTE.

Arnhem, 13 *Maart*. 3.06 El. - A.P. 10.01. Gev. 11

Rijnhoogte te Keulen 13 Maart: 11 voet 6 duim.

Bij deze Courant behoort een BIJVOEGSEL, bevattende de zitting van den Stedelijken Raad van Utrecht, van Donderdag 7 Maart 1861, — en de zitting van den Stedelijken Raad van Amersfoort van den 1. Maart 1861

MADRID, 5 Maart.

Ten gevolge der benoeming van *Jefferson Davis* tot president der van de N.-Amer. Unie afgescheiden Staten, beginnen onze staatslieden hunne aandacht op Cuba te vestigen. Dat ex-senaatslid toch heeft steeds groote voorliefde voor de vrijbuiters-expeditien betoond, en vroeger pogingen in het werk gesteld om den aanslag van *Narciso Lopez* tegen Cuba door de Vereenigde Staten te doen ondersteunen.

Heden zijn in de Kortes de diskussien over Italie gevoerd. De heer *Sagasta* bestreed de regerings-politiek in de zaken van Zuid-Italie. Elk Spaansch bewind, zeide hij, van welke kleur ook, moet alle verstandige middelen aanwenden, om ook buiten Spanje het konstitutionneel stelsel voort te planten. Hierop onderzocht hij of de regering in de Ital. kwestie eene politiek had gevolgd in overeenstemming met Spanjes instellingen, dan wel eene bekrompene, inkonstitutionnele. Na betreurd te hebben dat de regering geene stukken had overgelegd betreffende de Rom. kwestie, verdedigde hij met warmte de op onderscheidene tijden door de Italianen gedane pogingen, om zich van het vreemd juk te bevrijden. Hij bragt hulde aan Frankrijk, en betoogde, dat het wereldlijk gezag der pausen in strijd is met het katholicisme en nadeelig voor het pausdom en de volken die het in slavernij houdt. Daarna somde hij de misdaden en verkeerdheden van het Napol. bewind. Hij verdededigde dien ten gevolge de handelingen van *Victor Emmanuel*, en zeide, dat de konstitutionnele regering van Spanje, door al wat in den jongsten tijd in Italie gebeurd was af te keuren, hoogst inkonstitutionneel gehandeld had; dat zij, door te protesteren tegen de instellingen, welke de Italianen zich gaven, en door haar invloed aan te wenden om den *status quo* te doen voortduren, eene misdaad had begaan, doordien zij de instellingen verraden had, in wier schaduw zij leefde, en zich in verzet had gesteld tegen het volk, dat die instellingen had veroverd. De regering had daarbij ellendige familiebelangen boven de belangen des lands gesteld. Zij had daarbij bovenal in aanmerking genomen het lot der doorluchtige bloedverwanten van de koningin, terwijl men toch weet, dat die doorluchtige bloedverwanten nooit hunne belangstelling in het lot hunner doorluchtige bloedverwante hadden doen blijken. Aldus voortgaande, zeide hij, dat de behendigste vijanden der koningin de ministers waren.

TURIJN, 10 Maart.

Het Garibaldische legerkorps wordt weder georganiseerd. De ex-diktator zal weldra het eiland Caprera verlaten.

Men is te Turijn van gevoelen, dat de heer *Ratazzi* eerstdaags lid van het kabinet zal worden, doch graaf *Cavour* met de portefeuille van buitenlandsche zaken belast zal blijven.

Den 14. Maart verschijnt het te Turijn uitkomende officiele dagblad voor het eerst onder den titel *Gazzetta Uffiziale di Italia.*

Men zegt dat generaal *Bosco*, en meerdere der tot het laatste toe koning *Frans* getrouw gebleven generaals, te Napels zullen komen; zij zouden zeer ontevreden zijn over de wijze, waarop koning *Frans* hen heeft ontslagen, en er loopt een brief van *Bosco* aan een lid zijner familie rond, waarin hij schrijft: »De koning heeft mij ontslagen en afgescheept als een lakkei; maar het is mijne eigene schuld; ik had behooren te denken, dat ik van een Bourbon geen andere soort van erkentelijkheid verwachten kon."

Te Napels baart het volgend v rhaal veel opzien. De relikie van St. Maria del Carm ne was ten toon gesteld; kromme, kreupele, lam me lieden kwamen om door aanraking der reliki te worden genezen Ook een Garibaldist, ofschoo niet al te geloovi was met een kwaden voet o der de menigte. E op krukken loopend man zette de kruk ongeluk op diens voet. De Garibaldist trok uit pijn in eerste woede zijn sabel, en zette zulk een gez dat de kreupele, zonder nog de relikie gezien hebben, uit angst de krukken liet vallen en op loop ging. Een paar andere ongelukkigen v g ook hunne rol en werden even goed genezen d

...et zien van de sabel als van de relikie. De menigte werd hierop zoo oproerig door dit bedrog, dat de monniken het raadzaam achtteden een spoedig heenzoeken te zoeken.

De heer *Mérode*, minister van oorlog te Rome, heeft tot de pauselijke zouaven een proklamatie gerigt, waarin hij hen ontslaat van hunnen eed en hun de vrijheid geeft, naar hunne haardsteden terug te keeren. Willen zij echter blijven, dan moeten zij zich, zegt de minister, op alles voorbereid houden. »De dagen van beproeving zijn nabij," staat in de proklamatie, »en uw moed moet tegen die beproeving bestand zijn."

WEENEN, 11 Maart.

Rusland, verzekert men, wenscht op het oogenblik de Oostersche kwestie niet op het tapijt te brengen. Met het oog echter op hetgeen in de Slavische provinciën van Turkije gebeurt, is het de vraag of uitstel mogelijk is. Breekt een opstand uit, dan kan Rusland niet anders dan zich in de zaak mengen, daar die opstand voornamelijk van zijn invloed het gevolg zal zijn, iets waarvan de Porte de bewijzen in handen moet hebben.

De Hongaarsche Landdag zal weinig gematigde elementen bevatten. Eenige komitaten geven hunne afgevaardigden ondanks het verbod instruktiën. De meesten verbinden zich geene keuzen voor den Rijksraad te doen.

BERLIJN, 12 Maart.

Geheel in strijd met hetgeen de heer *Stahl* in 1849 op dezelfde plaats sprak, heeft hij heden in het Huis der Heeren over het vreeselijk onredelijke van het burgerlijk huwelijk eene redevoering gehouden van dien aard, dat men zich als men de waarheid zijner woorden wilde aannemen, inderdaad zou moeten verwonderen, dat Pruissen nog niet, als weleer Sodom en Gomorrha, door het vuur des hemels verdelgd is.

In het Huis der Afgevaardigden zijn de wetsontwerpen betreffende de grondbelasting met 209 tegen 96 stemmen aangenomen.

De regering zal ten aanzien van het voorstel van den heer *v. Carlowitz* waarschijnlijk verklaren, dat zij met het ontwerpen eener wetsvoordragt op de ministerieele verantwoordelijkheid bezig houdt. Het voorstel zal dan ongetwijfeld worden ingetrokken.

De meerderheid der voor het konkordaat benoemde kommissie van de Wurtembergsche kamer stelt voor, dat de wetten en verordeningen, op dit overeenkomst betrekking hebbende, voortaan door de wetgevende magt zullen kunnen veranderd worden. De minderheid stelt voor, het konkordaat te verwerpen, en de regering te verzoeken, de verordening van 21 Dec. 1857 buiten werking te stellen, en de verhouding tot Rome door de wetgevende magt te laten regelen.

Volgens de *Hamb. Nachrichten* is de hoofdinhoud der konstitutie, dezer dagen aan de Holsteinsche Standen voorgelegd, de volgende:

De twee eerste artikelen bepalen welke zaken als de bijzondere zaken van het hertogdom behooren. Art. 3. De binnen de wettige grenzen den hertog behoorende soevereiniteit over het hertogdom zal worden uitgeoefend door den minister der hertogdommen Holstein en Lauenburg, die alle wetten en ordonnanciën voor het hertogdom onderteekenen en voor verantwoordelijk zijn zal. Art. 4, De minister zal voor de Stenden, wegens schending der konstitutie, in staat van beschuldiging gesteld kunnen worden. Als regter zal dan optreden het hoog geregtshof van appèl van Holstein en Lauenburg. De koning zal dan bij verordening slechts met toestemming der Stenden gratie kunnen verleenen. Art. 5 De Evangelisch Luthersche kerk is de staatsgodsdienst van Holstein. Art. 6. De koning kan de beambten door hem aangesteld ontslaan, zonder hun evenwel hun wachtgeld of pensioen te onttrekken. De regters kunnen slechts ten gevolge eener geregtelijke veroordeeling worden ontzet. Art. 7. Er zal een hof van bevoegdheid worden ingesteld ter beregting der geschillen tusschen de geregtelijke en administratieve overheden. Art. 8 Ieder heeft het regt zijne denkbeelden in druk openbaar te maken, daarvoor alleen aan de regtbanken verantwoording verschuldigd zijnde. Deze bepaling echter zal slechts bij de afkondiging der drukperswet in werking treden, die den Stenden in hunne eerstkomende zitting zal worden voorgelegd. Art. 9. Alle burgers hebben het regt zonder hooger verlof vereenigingen te vormen, mits met een geoorloofd doel. De regering echter heeft het regt voorloopig die vereenigingen te verbieden, op voorwaarde, dat zij de zaak onmiddellijk aan het oordeel der geregtshoven onderwerpe. Art. 10. Ieder, die gearresteerd wordt, zal binnen 24 uren ondervraagd moeten worden. Art. 11. De godsdienstige belijdenis kan in geen enkel opzigt het genot der staatkundige en gemeentelijke regten beperken. Art. 12. De Stenden bestaan: 1. uit den bezitter van het vorstelijk fideicommis van Hessenstein; 2. uit vijf geestelijken, gekozen door de geestelijken in de vijf kiesdistrikten; 3. uit vier vertegenwoordigers, gekozen door de onderscheidene kloostervereenigingen; 4. uit negen afgevaardigden, gekozen door de bezitters van adellijke goederen en de groote grondbezitters, wier eigendom minstens 10,000 thlr. waard is; 5. uit zestien vertegenwoordigers van het klein grondbezit; 6. uit vijftien afgevaardigden der steden en vlekken. Art. 13. De vergadering der Stenden komt bijeen als zij door den koning wordt bijeengeroepen. In den regel zal dit alle twee jaren geschieden. De zittingsperiode zal zes jaren zijn, maar de koning kan inmiddels de ontbinding der vergadering uitspreken, mits de kiezers binnen vier maanden daarna oproepende. Art. 14. Zonder toestemming der Stenden zal geene wet, op de bijzondere zaken van het hertogdom betrekking hebbende, kunnen worden afgekondigd. Art. 15. In dringende omstandigheden kan de koning voorloopige wetten uitvaardigen, die echter niet in strijd mogen zijn met de konstitutie en zoodra de Stenden bijeenkomen dezen zullen moeten worden voorgelegd. Art. 16, 17 en 18. hebben betrekking op de financiën. Art. 19. De zittingen der stenden worden in het openbaar gehouden, maar de vergadering kan op verlangen van den kommissaris des konings en tien leden in geheim komitee overgaan. Art. 20 en 21. De Stenden kunnen den koning voorstellen doen tot wijziging der wetgeving in zaken van hunne bevoegdheid, en hem klagten de administratie betreffende doen toekomen. Het antwoord op die klagten zal bij den aanvang der volgende zitting worden medegedeeld. Art. 22. Om kiezer te zijn, moet men wezen geboortig uit de hertogdommen, 25 jaren bereikt hebben, in het genot zijn der burgerregten, enz; in de steden moet men een huis bezitten, voor 800 rd. tegen brandschade verzekerd, op het land een grondeigendom van gelijke waarde. Art. 24. Alle kiezers zijn verkiesbaar in de klasse waartoe zij behooren. Art. 25. De ambtenaren behoeven geen verlof der regering om een mandaat aan te nemen, maar zij zullen dan hun ambt voor eigen rekening moeten doen vervullen.

LONDEN, 12 Maart.

In de zitting van het Lagerhuis van den 11. heeft de heer *Baring* op eene tot hem gerigte vraag geantwoord, dat de Engelsche krijgsmagt in China thans 11,497 man sterk is.

Daarna is het Huis in komitee overgegaan tot de diskussien over het budget van marine, bedragende 12,029,475 pd. st., zijnde 806,625 minder dan het vorige jaar. Onderscheidene leden voerden het woord, om te betogen, dat Engeland niet achter moet blijven bij andere mogendheden, die zich groote offers getroosten, om hunne zeemagt uit te breiden. Alleen de heer *Baxter* beweerde dat het budget, te hoog was voor den staat van vrede, waarna de heer *Bentinck* wees op de groote uitbreiding der Fransche marine, welke z. i. enkel een inval in Engeland op het oog kan hebben. Lord *Palmerston* zeide daarop dat het sedert jaren Frankrijk's staatkunde geweest was, de Engelsche zeemagt in sterkte te evenaren of zelfs te overtreffen. Dat kan hij in Frankrijk niet afkeuren, maar daaruit sproot voor Engeland de noodzakelijkheid voort, om zich niet te laten overtreffen, zelfs niet te laten evenaren, want Engeland's veiligheid berust op zijne heerschappij ter zee. Om met Frankrijk in vrede te blijven, moet men in de eerste plaats zorgen, dat eene zwakke houding geen aanval uitlokke. Spr. acht de Engelsche vloot de schoonste der wereld, doch daaraan ontbreken alleen nog eenige gepantserde schepen. — Hierna zijn de artikelen bemanning, soldij en levensmiddelen aangenomen en de verdere diskussien verdaagd.

De *Times* beklaagt zich in hevige bewoordingen over de lijdelijkheid van het Engelsch goevernement in de Mexikaansche aangelegenheden, waarbij het zelfs zonder vertegenwoordiger gebleven is. Hierdoor wordt aan Spanje, eenigermate door Frankrijk gesteund, gelegenheid gelaten tot herstel van het priesterlijk wanbestuur. Het liberale bewind is gezind aan alle aanspraken te voldoen, maar als het de hulp van Engeland ontberen moet, zal het niet bestand zijn tegen de reaktionaire kuiperijen der magtige Europesche natiën, die het tegenwerken. Zoo had men b. v. den heer *Diaz*, beschuldigd van medepligtigheid aan den roof der Britsche gelden bij de legatie te Mexiko, willen laten ontsnappen, als kapitein *Aldham*, bevelhebber van den Valorous er zich niet tegen verzet had, terwijl *Miramon* onder bescherming van den Franschen konsul en vermomd als Fransch officier is ontkomen en op een Spaansch schip met vele eerbewijzen ontvangen is.

PARIJS, 12 Maart.

De heer *David* heeft in zijne redevoering in het Wetg. Ligchaam, met betrekking tot de Bourbondinastie gezegd, dat, als een vorst honderd duizend zijner onderdanen buiten de wet stelt, hij zich zelven buiten het volkenregt stelt, en dat een booswicht op den troon zich niet moet verwonderen, als hij op een naburigen troon den gendarme vindt, die tusschen hem en zijne slagtoffers intervenieert.

Het kamp te Châlons zal bepaald den 1. April in tegenwoordigheid des keizers worden geopend. Het zal bestaan uit 40.000 man, die in twee legerkorpsen verdeeld en allengs tot 60.000 man gebragt zullen worden.

In eene dezer dagen gehouden bijeenkomst tusschen den keizer en de maarschalken moet zijn besloten, ons leger op 700,000 man te brengen. Bij die gelegenheid moet tevens de volgende statistiek onzer reeds afgewerkte of in aanbouw zijnde oorlogsvaartuigen zijn overgelegd. Zeilschepen: 9 gewone, 27 fregatten, 14 korvetten, 46 brikken en 31 transportschepen; schroefstoomschepen 38 gewone, 35 fregatten, 7 korvetten, 36 advys-jagten, 14 drijvende batterijen, 53 kanonneerbooten en 39 transportschepen. Vaartuigen met raderen 18 fregatten, 10 korvetten en 76 advys-jagten. Het geheele getal bedraagt 455 bodems.

De *Presse* bevat heden een artikel ter bestrijding van het beweren van de *Monde*, dat Italie steeds de pausen geëerbiedigd heeft. Na aangemerkt te hebben, dat Italie juist het land is, waar de pausen den krachtigsten en standvastigsten tegenstand hebben ondervonden, vervolgt het blad: »Sedert *Johan VIII* (872) paus werd, waren zij steeds in strijd met alle partijen. Van 896 tot 999 waren er 99 pausen, waarvan 11 een gewelddadigen dood stierven, drie in de gevangenis of in ballingschap overleden, 14 slechts in naam paus waren en 1 slechts regeeren kon in gezelschap en onder bescherming der beruchte *Theodora*. Aan het hoofd eener magtige familie en partij, had deze vrouw in Rome de magt in handen, waar zij haren bloedverwant, den diaken *Sergius*, die naar het pausdom streefde, het gezag betwistte. Na herhaaldelijk overwonnen en verdreven te zijn, kwam *Sergius* in 904, ondersteund door *Adelbert* van Toskane, in Rome terug, liet zich tot paus uitroepen en verzoende zich met *Theodora*, die hem hare dochter *Maroze* overleverde, bij welke hij twee kinderen verwekte. Beide vrouwen beschikten nu over de kerkelijke waardigheden, lieten pausen vermoorden en zetten anderen de tiara op het hoofd, tot eindelijk *Maroze* door haar zoon *Alberic* gevangen gezet werd, die zijn broeder *Johan XI*, zoon van *Sergius III* van den troon stiet. Hem volgde in 955 *Octavianus* op onder den naam van *Johan XII*. Deze was half heiden, spotte met de sakramenten, vloekte en leefde niet als een priester, maar als een soldaat. Door *Otto I* van den troon gestooten, maakte hij zich er weer meester van, oefende vreeselijke wraak en werd vermoord op het oogenblik dat hij zich aan overspel schuldig maakte. Nu volgde de familie der *Crecentius*, met dezelfde beroeringen, moorden, enz. *Otto III* bragt *Gregorius V*, zijn neef, op den pauselijken troon; deze werd, na een schrikbewind gevoerd te hebben, vergiftigd. Gedurende drie honderd jaren was de kerk een slagveld. *Konstantijn* werd met geweld op den troon gebragt, door *Stephanus* afgezet en door diens toedoen vermoord. *Pascal I*, het twee grootwaardigheids-bekleeders der kerk in zijn eigen paleis vermoorden. *Sergius II*. liet zijn mededinger *Johan* in stukken hakken; *Leo V*. en *Johan X*. werden geworgd; *Johan XI*. werd afgezet en opgesloten; *Stephanus VIII*. stierf aan zijne wonden; *Johan XII*. werd vermoord, *Benoit V*. stierf in ballingschap, *Benoit VI*. en *Johan XII*. werden vermoord door *Bonifacius VII*., die op zijne beurt door het volk vermoord werd; *Johan XVI*. werd afgezet en ter dood gebragt. De opstand tegen den om zijne misdaden verdreven, *Benoit IX*. werd door *Conrad* in 1047 onderdrukt. Weldra echter moest hij weer vlugten en kwam daarop ten tweedenmale door het bloed en over de lijken zijner »zonen" in Rome terug. In 1054 werd hij weer verdreven. De Romeinen zijn honderd vijftig malen tegen het Pausdom opgestaan, de Romeische staten honderd een en zeventig malen. In geen land heeft het volk hardnekkiger en onwrikbaarder haat tegen zijne regering betoond, dan de Italianen tegen het pausdom. Steeds was het bij hen weinig in aanzien of werd zelfs openlijk aangerand. Met den banvloek dreven zij den spot, zelfs toen geheel de wereld er nog voor beefde. De Lombarden noemden *Gregorius VII* een ketter, een huichelaar en een overspelige en toen *Gregorius IX* de Romeinen in den ban deed, hebben de Romeinen hem verdreven met de wapenen in de hand, vervolgd en gedwongen zijn banvloek te herroepen. Toen *Innocentius IV* in Frankrijk, door *Frederik II* af te zetten en in den ban te doen, geheel Europa had doen ontstellen, kwam hij bevende voor de bedreigingen der Romeinen te Rome terug, en durfde zelfs zijn paleis niet verlaten. Als de Florentijnen, Milanezen of Venetianen in den ban werden gedaan, antwoordden zij met eene oorlogsverklaring, en zelfs de letterkunde spaarde het pausdom niet, evenmin waar leeken als waar geestelijken haar beoefenden."

De *Patrie* bevat depeches uit Warschau van gisteren. Het nationaal komitee had zich eergisteren bij prins *Gortschakoff* begeven, met zijn president, den generaal-majoor *Paulucci*, aan het hoofd, en vroeg mededeeling van de dossiers der gearresteerde personen, en kopie van de verschillende aan de troepen en autoriteiten gegeven bevelen. Prins *Gortschakoff* heeft aan dit verzoek voldaan, terwijl hij daarbij echter deed uitkomen, hoe groot deze zijne koncessie was.

De kas van de Poolsche bank is naar de citadel overgebragt. Sedert drie dagen kwamen gedurig versterkingen te Warschau aan. Den 27. Febr. bedroeg het garnizoen slechts 5000 man, den 11. was dit cijfer tot 20.000 man geklommen; doch deze troepen waren in de kazernes gekonsigneerd en er was geene botsing te duchten. Men verzekert, dat de prins-stedehouder in het door hem naar St. Petersburg gezonden rapport erkent, dat de tegenwoordige beweging zich tot alle provinciën en alle klassen der Poolsche bevolking uitstrekte, doch dat zij den vreedzamen weg niet zou verlaten.

ADVERTENTIEN.

50JARIGE ECHTVEREENIGING
van
C. W. KUIPERI
en
A. R. JUTTING.

Utrecht, 14 Maart 1861.

*** Amsterdam, 11 Maart 1861. Heden overleed na een langdurig en smartelijk lijden, in den ouderdom van 48 jaren, FREDERIKA STAUDENMAYER, hartelijk geliefde Echtgenoote van
J. W. BILDERS.

Utrechtsche Studenten Concert,

opgerigt in 1823.

2E INVITATIE CONCERT,

Op Vrijdag 15 Maart 1861, in het Gebouw voor Kunsten en Wetenschappen.

PROGRAMMA.

EERSTE DEEL.

1. Symphonie van *L. Spohr.* (Es dur).
2. Gebet van *Händel* »Heilig, Heilig", te zingen door Mej. FRANZISKA SCHRECK.
3. Eerste Allegro van het Concerto van *Molique* voor violoncel, uit te voeren door den heer LOUIS LUBECK.
4. Ouverture Zauberflöte van MOZART.

TWEEDE DEEL.

1. Ouverture Egmont van *L. van Beethoven.*
2. Recitatief en Aria uit de opera Orpheus van *Glück*, te zingen door mej. SCHRECK.
3. *a.* Feuillet d'Album. *Louis Lubeck.* } uit te voeren
b. Chanson Villageoise. *Eduard Lalo.* } door den heer
c. Ave Maria. *Franz Schubert.* } LUBECK.
4. Lied van *Mendelssohn Bartholdy* »Da lieg ich unter den Bäumen", te zingen door mej. SCHRECK.
5. Fantaisie sur des thêmes de l'opera Lestocq van *Servais*, uit te voeren door den heer LUBECK.

Aanvang ten zeven ure. Ingang aan de zijdeur. De zaal wordt ten zes ure geopend.

Namens de commissie:
M. W. H. HOOFT,
Secretaris.

Utrechtsche Schouwburg.

BUITENGEWONE VOORSTELLING

Hoogduitsche Opera.

onder directie van J. EDUARD DE VRIES,

Op MAANDAG 18 Maart 1861,

LUCIA VON LAMMERMOOR.

Groote Opera in drie bedrijven.
Muziek van DONIZETTI.

De pauze na het tweede bedrijf.

Aanvang ten HALF ACHT ure.

PRIJZEN DER PLAATSEN: Loges en 1e Amphitheater *f* 3.— Parquet *f* 2,50. Parterre *f* 1,50. 2e Amphitheater *f* 1,— Galerij 0,75.

HH. Militairen in uniform: Loges en 1. Amphitheater *f* 2,50. Parquet *f* 2,00. Parterre *f* 1,25.

De ECHTE **Tekstboekjes** zijn te bekomen bij den Heer DOESBURG.

*** De Intendant, belast met het toezigt over het beheer der garnizoens-bakkerij te Utrecht, zal, onder nadere goedkeuring van het Ministerie van Oorlog, op Donderdag den 28. Maart 1861, ten dienste dier bakkerij, aanbesteden de leverancie van:

		wegende minstens
14 Lasten Jarige RIJNTARWE	77 ℔	het mud
10 » » Zeeuwsche TARWE	74 ℔	»
6 » en 12 mudden Jarige ROGGE	72 ℔	»

De voorwaarden tot deze aanbesteding liggen, van den dag der aankondiging dezes, op het bureau van voornoemden Intendant voor de gegadigden ter lezing; zullende wijders de monsters, en de omslag van het Inschrijvingsbillet van hetzelfde merk voorzien moeten wezen.

Utrecht, den 14. Maart 1861.

De Intendant voornoemd,
M. DE RAS.

*** De Notaris VAN HEIJST, te Wijk bij Duurstede, zal, op Dingsdag den 19. Maart 1861, des voórmiddags ten 11 ure, ten huize van *P. van Dijk*, te Doorn, verkoopen:

191 perceelen HOUT, bestaande in: **Masten en zwaar Werkhout, Gordingen, Telegraafpalen, zware en ligte Deksparren, Boonstaken, Takkenbossen en Brandhout.**

Alles behoorende tot de Goederen van de Huizen *Doorn* en *Schoonoord*, en nader onderrigt bij den Rentmeester J. W. VAN DE GEER, te Doorn.

DE HOLLANDSCHE SOCIETEIT VAN LEVENSVERZEKERINGEN,

opgerigt in den jare 1807 te Amsterdam,

*** gaat, blijkens de Tarieven, verkrijgbaar ten Kantore der Directie en bij H. H. Correspondenten, CONTRACTEN VAN LEVENSVERZEKERING van onderscheiden aard aan; — verzekert WEDUWEN- en WEEZEN-PENSIOENEN; — en geeft LIJFRENTE-BRIEVEN uit, zoowel dadelijk ingaande, als uitgestelde.

De Directeur,
P. LANGERHUIZEN.

Kantoor: Reguliersdwarsstraat bij het Koningsplein, X 304.

CORRESPONDENTEN IN DE PROVINCIE UTRECHT.

Te UTRECHT .... { de Heeren A. OORTMAN & ZOON.
{ » » C. OORTMAN & ZOON.

» AMERSFOORT .... » Heer Mr. J. DE LOUTER, Advokaat en Notaris.

» WIJK BIJ DUURSTEDE » » H. J. VAN MARIëNHOFF, Notaris

*** De Notaris H. D. G. A. IMMINK te Ysselstein, zal op Dingsdag den 19. Maart 1861, des middags ten 12 ure, in *het Wapen van Gouda* aan de Meern, publiek verkoopen:

5 bunders zeer goed WEI- en HOOILAND, gelegen te Harmelen, op Reijerscop, tusschen den Molenvliet van den Dammolen en den eigendom van *B. Lensink.*

Eerst in twee Perceelen en daarna in Massa. — Dadelijk te aanvaarden.

Breeder bij billetten, en nadere informatiën te bekomen ten kantore van genoemden Notaris.

*** De Notaris VAN HEIJST, te Wijk bij Duurstede, zal, op Donderdag den 28 Maart 1861, te beginnen des morgens ten negen ure *precies*, op de Hofstede *DE STROET*, onder Doorn, Verkoopen:

Zes Paarden van verschillend haar en ouderdom; **10 Kalfdragende Koeijen, 4 Pinken, Boerenwagens, Chaiskar, Westwagens, Ploegen, Eegden, Wanmolen, Bouw- en Melkgereedschappen, Meubelen, Huisraad en Inboedel.**

De koopen van *f* 10 en minder moeten *contant* betaald worden, het overige op dag.

*** De Notaris VAN HEYST te Wijk bij Duurstede, zal, op Donderdag den 11. April 1861, te beginnen des morgens ten *acht* ure precies, ten sterfhuize van de weduwe RIJK VAN ECK, te Cothen, op dag, verkoopen:

Acht PAARDEN van verschillend haar en ouderdom, vijftien kalfdragende en guiste KOEIJEN en VAARSEN, zes PINKEN, twee VARKENS, drie beslagen BOERENWAGENS, SPEELWAGENTJE met toebehooren, Ploegen, Eegden, Tuigen en verdere Bouw- en Melkgereedschappen, Meubelen, Huisraad en Inboedel.

De koopen van *f* 10,— en minder moeten contant betaald worden.

UIT DE HAND TE KOOP:

*** **2 TOONBANKEN** en een **WINKELKAST met vier glazen deuren;** te bevragen: Neude wijk G. No. 60. *Franco.*

*** Er wordt **gevraagd** met April of eerder een bekwaam HOEFSMIDSKNECHT, vast werk. Adres franco brieven J. BREUNINGHOFF, mr. smid te Breukelen.

Voor een civielen prijs

*** te koop een partij BEST PAARDEN en KOEIJEN HOOI, als ook circa 200 MANDEN GEELE WORTELEN voor keuken-gebruik en beestenvoeder; te bevragen franko A. DE BREE te Vleuten.

*** Aan H. H. OFFICIEREN naar OOST- en WEST-INDIEN vertrekkende.

De ondergeteekenden geven hunne bijzondere tevredenheid te kennen, omtrent **het LEVEREN van UITRUSTING,** zoowel wat **qualiteit** als **prijzen** betreft, van den Leverancier **M. H. DE JONGH** te *HARDERWIJK*, en durven hem bij elk Officier aan te bevelen.

A. T. PRIJN, Offic. van gez. 3e kl.
A. J. VAN DER BURG, idem.
H. J. VAN DER WEIDE, idem.
G. KARSSEN, idem bij Z. M. zeemagt.
P. J. VAN LOO, 2e Luit. der O. I. Inf.
S. D. KRAMERS, idem.

Ingevolge bovenstaande annonce neem ik de vrijheid mij tot het **leveren van UITRUSTINGEN voor H. H. Officieren,** naar *OOST-* en *WEST-INDIEN* vertrekkende, aan te bevelen, kunnende men op de soliedste en prompste handelwijze staat maken, wordende alle Goederen naar de maat op de beste wijze vervaardigd.

Harderwijk 1861. M. H. DE JONGH.

WAARNEMINGEN, gedaan op het Koninklijk Nederl. Meteorologisch Observatorium te Utrecht. (*Zonnenburg.*)

Maart	Uren	Wind-rigt.	Wind-kr.	Barom. bij 0°	Ther F.	Afwijk d.Temp.	Vochtigh	Gev. regen.	*Opmerkingen*
			N . .						
13	2	no	1.5	756.47	41.7	— 2.8	0.56	0.	Bewolkt.
	10	nno.	0.0	63.54	35.6	— 2.2	0.82	0.	Helder.
14	8	nnw.	0.3	66.49	37.4	— 2.0	0.69	0.1 s	Zw. bewolkt.

F.

GEHUWD.

7	F. E. L. Dittlinger en A. M. E. F. de Jonge v. Zwijnsbergen.	's Bosch.
11	A. F. G. v. Pieren en J. C. Daniëls.	Grave.
7	W. C. Helmolt en A. D. v. Dam.	's Hage.
8	W. G. Hansen en E. D. de Groot.	Amsterdam.
8	E. F. Jansen en A. P. Verkerk.	Rotterdam.
7	M. Oldenhuis Tonckens en E. Bosman Tresling.	Winschoten.

BEVALLEN.

11	H. Bertoen geb. Nienhuis, z.	Monnickendam.
10	N. Dekker geb. Vis, z.	Westzaan.
12	T. v. Gelder geb. v. Zetten, d.	Amsterdam.
11	E. P. v. Gameren geb. v. Dam, z.	's Hage.
11	W. G. de Groot geb. Vermeer, d	Leeuwarden.
10	G. Hondius geb. v. Vuure Kaaskooper, z.	Zaandam.
11	E. C. v. Haeften geb. Smits, d.	Groningen.
11	A. D. Kraak geb. v. Leeuwen, d.	Leeuwarden.
11	S. Kooij geb. v. der Knoop, d.	Rotterdam.
12	P. Kriesz geb. Voorduin, d.	»
10	W. v. der Linden geb. Vos, z.	Amsterdam.
10	C. W. v. Roggen geb. Heinz, d.	's Hage.
10	B. C. Schotee de Vries geb. Bos, d.	Hoorn.
12	J. M. Sitton geb. v. Schaick, z.	Rotterdam.
11	A. C. Thielen geb. v. Muizenberg, d. z.	»
11	J. P. Tussenbroek geb. Smit, z.	»
9	A. W. Verrijn Stuart geb. Minne, z.	Amsterdam.
8	E H. A. de Waard geb. v. Boekeren, d.	Groningen.
8	W. C. Wichers geb. Beugel, d.	Vlissingen.
10	W. G. Warnsinck geb. Staats Evers, d.	Amsterdam.

OVERLEDEN.

10	H. E. W. Abrahamsz, d.	Amsterdam.
9	J. Frost, 74 j.	Rotterdam.
9	J. F. v. Deinse, d., 13 j.	Dordrecht.
7	M. A. v. Harpen Kuiper, d., 16 j.	Amsterdam.
8	J. L. C. Ligtenberg, d.	Leijden.
7	J. v. der Mast geb. v. der Beek, 48 j.	Gorinchem.
7	R. P. Mees, 71 j.	Rotterdam.
7	J. L. W, E. Neep geb. Prince, 30 j.	Leijden.
5	J. M. v. Ommeren geb. Stock, 70 j.	's Hage.
7	J. G. Onnen, z., 15 j.	Purmerend.
10	Mej. G. W. Suermond, 51 j.	Rotterdam.
8	J. E. Verkouteren geb. Beeldemaker, 61 j.	Arnhem.
18	Mej. A. J. Vos, 67 j.	Rotterdam.
9	W. C. Wolterstorff, 48 j.	Uithoorn.
8	D. J. Weerts.	Deventer.
11	H. B. Weenink.	's Hage.

MARKTBERIGTEN.

AMSTERDAM, 13 Maart.

Tarwe onveranderd met weinig omgang; 129 pd. [illegible] Pools. *f* 427. Rogge stil; 125 pd. Pruiss. *f* 238; 115 [illegible] 117 pd. Petersb. *f* 195 à 199; op levering iets vaster [illegible] Maart *f* 195; Julij *f* 197. Garst 96, 97 pd. Fries. wint[illegible] *f* 17[illegible] à 177 zeilende.

AMSTERDAM 13 Maart 1861.

Nederland.					
Werkel. Schuld	2½ pCt.	63½	63 11/16	63¾
» »	3 »	76 1/16		
» »	4 »	99 1/16	99⅜	99 5/16
Oostindische Leening.	4 »	97¼		
Amortisatie-Sindikaat.	3½ »	93¾		
Aand. Handelm.	4½ »	133¼	134	133¼
Rijn-Spoorweg 2e L. .	4½ »	99		
België.				
Certifik. bij *Rothschild*	2½ »	53¼		
Spanje.				
Obligatiën	1¾ »	41½	41¾	41¾
»	3 »	49½		
» Binnenl. ..	3 »	47⅜	47 7/16	47⅜
Amortisable Schuld		17⅜		
Portugal.				
Obligatiën	3 »	46 7/16	46½	
» 1856/59 ...	3 »	45⅞	45 15/16	
Rusland.				
Oblig. *Hope & Comp.*	5 »	102⅜		
Oblig. 1828/29	5 »	101⅛		
Cert. 1831/33.	5 »	83¼		74 11/16
» 1840	4 »	74 11/16	74¾	74 11/16
» Orig. 2e, 3e, 4e L.	4 »	74⅝	74 11/16	
Oblig. 5de Serie. ...	5 »	83⅜		
» 6de Serie 1855	5 »	93⅞		
» te Londen 1859	3 »	60		
» bij *H. & Co.* 1860	4½ »	89 5/16		
Certifik. van Assig, ..	6 »	57		
Polen.				
Aand. 1835 fl. 500	*f*	161¼		
Obligatiën	4 »	76		
Pruissen.				
Obligatiën	5 »	104⅛		
Oostenrijk				
Oblig. bij *Goll & Comp.*	4 »	39		40 15/16
Oblig. Metalliek	5 »	40 15/16	41 1/16	
» Metalliek	2½ »	22 3/16		64⅜
» Rente Amst. ..	5 »	64⅜	64½	48 1/16
» Nat. 1854	5 »	48	48⅛	
Bankaktiën		577	578	
» 1860		330	333	
Brazilië.				
Geldl. 1824 £ 100 ..	5 »	98⅝		
Geldl. 1860	4½ »	84⅝		

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.

BIJVOEGSEL

BIJ DE UTRECHTSCHE COURANT VAN

DONDERDAG 14 Maart 1861, No. 63.

Stedelijke Raad van Utrecht.

Zitting van Donderdag 7 Maart.

Voorz. mr. *N. P. J. Kien.*

Tegenwoordig zijn 23 leden; afwezig de HH. *Trip*, *de Jong*, *v. Hengelaar*, *Jongeneel*, *Karsten* en *Kol.*

De *Voorz.* zegt den leden dank voor hunne welwillende bemoeijingen ten behoeve der kollekte voor den watersnood, waarvan het resultaat voor een groot deel gewis ook daaraan mag worden toegeschreven.

Is ingekomen:

eene missive van Gedep. Staten houdende goedkeuring van het raadsbesl. tot verhuring der woning boven het wachthuis aan de Wittevrouwenbrug, — voor kennisgeving;

eene mededeeling van B. en W. houdende kennisgeving van de schenking door prof. *Vreede* aan de stedel. bibliotheek, van het 2. stuk van het 2. deel der *Inleiding tot de geschiedenis van de Nederlandsche diplomatie*, waarvoor door B. en W. den heer *Vreede* reeds eene missive van dankbetuiging is gezonden, — alsvoren;

eene aanbeveling, waarop voorkomen de HH. *J. M. F. Wellan* en dr. *E. v. Diesel*, voor de vervulling der vakature van een bouwkundig lid in de gezondh.-komm., — besloten straks tot de benoeming over te gaan;

eene aanbeveling waarop voorkomen de HH. *P. v. Garderen*, *J. van der Slot* en *A. v. Wakeren* voor de benoeming van een hulponderwijzer, — alsvoren.

Wordt ter tafel gebragt:

eene voordragt tot verhooging van het traktement van den sluiswachter aan de Weerdsluis, — ter sekretarie;

eene voordragt tot het verleenen eener buitengew. toelage aan den kommies ter sekret. *C. J. v. Maanen*, — alsv.;

eene voordragt tot verhooging van het traktement van den waagbediende *Th. Schoonheim*, — alsvoren;

eene voordragt tot goedgunstige beschikking op een rekest van den heer *A. Grebe* tot restitutie van de door de societeit *Placet hic requiescere Musis* betaalde belasting over 1859, — dadelijk in behandeling genomen en konform besloten;

eene voordragt in zake de pl. dir. belasting, betreffende aangeslagenen, die niet het geheele jaar in de gemeente zijn verbleven of er niet 3 maanden hebben vertoefd; — ter sekretarie;

eene voordragt tot af- en overschrijving van *f* 109,00[5] van hoofdst. X op den post voor het reukeloos maken van sekreten, alsvoren;

eene voordragt tot goedkeuring der rekening en verantwoording van het Isr. armbestuur over 1860, en tot het verleenen van een subsidie van *f* 250 aan genoemd bestuur over 1861, — alsv.;

eene gelijke voordragt tot een bedrag van *f* 200 betreffende het bestuur der moederlijke liefdadigheid, — alsv.;

eene voordragt tot benoeming van leden der komm. bedoeld bij art. 11 en 15 der wet op de schutterijen; — straks benoemen.

Is nog ingekomen: het verslag van de plaatsel. schoolkomm. over den toestand van het lager onderwijs, dienst 1860, — ter sekretarie;

Wordt ter tafel gebragt:

eene voordragt tot verhooging van het traktement van den algem. marktmeester, — alsv.;

eene voordragt tot het geven van buitengew. toelagen aan eenige kommiezen en kommies-wakers, — alsv.

Wordt bij monde van den heer *de Muralt* namens de komm. voor de zaak der spoorwegen een verslag uitgebragt waarin zij te kennen geeft, dat de in de zaak van den aanleg der centraal-spoorweglijn nog bestaande bezwaren, geen reden opleveren waarom de stad niet aan hare wettige verpligting zou voldoen, weshalve zij adviseert tot de eerste storting in de geldleening der centraal-spoorweg-maatschappij over te gaan.

Wordt alsnu overgegaan tot de aan de orde gestelde benoemingen, en wel in de eerste plaats tot die van de leden der komm. bedoeld bij artt. 11 en 15 der wet op de schutterij.

De *Voors.* ter herinnering hebbende medegedeeld, dat de komm. op het oogenblik bestaat uit de HH. *de Muralt* en *Bosch*, neemt de heer *Bosch* deze gelegenheid waar, om den wensch te kennen te geven, ditmaal niet weder voor die komm. in aanmerking te komen.

Worden hierop verkozen tot leden van bovengenoemde komm. de HH. *de Muralt* en *Ram*, en tot plaatsvervangers de HH. *v. Stirum* en *v. Hengelaar* tot lid der gezondheids-komm. de heer *J. M. F. Wellan* en tot hulponderwijzer de heer *P. v. Garderen.*

De heer *Boer* doet alsnu het voorstel, dat de raad besluite, het aan de leden gezonden gedrukt verslag van B. en W., omtrent het aan den raad gerigt adres van eenige gasverbruikers, dadelijk in behandeling te nemen, en zich te verklaren omtrent het antwoord aan adressanten te geven.

Wordt besloten den heer *Boer* dadelijk tot toelichting van dit voorstel toe te laten.

De heer *Boer* herinnert, dat de raad in eene vorige bijeenkomst, welke hij niet heeft kunnen bijwonen, waarschijnlijk zonder behoorlijk op de konklusie van het rapport te letten, besloten heeft, om het te doen drukken en voor het publiek verkrijgbaar te stellen. De slotsom of konklussie van dat verslag intusschen luidde, dat de raad, op grond van de aangevoerde beschouwingen, adress. zou te kennen geven, dat hun verzoek voor geen gunstige beschikking vatbaar was. Het was dus de bedoeling, dat het adres eerst door den raad zou gelezen en overwogen worden en dat, naar aanleiding daarvan, een besluit zou worden genomen; een besluit, dat door adress. reeds voorlang gevraagd was en dat zij regt hadden eenigzins spoedig te verwachten. Spr. gelooft dus, dat eene kleine onregelmatigheid heeft plaats gehad. Hoe dit ook zij, het rapport, dat reeds vier weken geleden werd ingediend en allen leden gedrukt is toegezonden, zal aan ieder raadslid thans wel genoegzaam bekend zijn, en Spr. gelooft dus, dat het wenschelijk is èn voor het dagelijksch bestuur èn voor den raad, en vooral voor de adress., dat spoedig een bepaald antwoord worde gegeven.

De heer *Bisdom* geeft in overweging, of het niet wenschelijk ware, de behandeling dezer zaak volgens de rooster af te doen, of liever nog uit te stellen, tot dat de heer *Jongeneel* tegenwoordig is, die vroeger zooveel licht is die zaak verspreid heeft.

De *Voors.* acht dit onnoodig, daar de zaak behandeld is in de komm. van fabriekage, waarin de heer *Jongeneel* zijne opinie heeft kunnen mededeelen.

Het voorstel wordt nu dadelijk in overweging genomen en zonder omvraag aangenomen, waarop de beraadslagingen worden geopend over het rapport.

De heer *Pabst* wenscht zijnen dank te betuigen aan den steller van het rapport aan den raad omdat daarin op eene zeer duidelijke wijze zijn uiteengezet de gronden, waarom op het verzoek van de gasverbruikers niet gunstig kan worden beschikt. Zoo lang de raad niet had besloten voor eigen rekening eene gasfabriek te bouwen, heeft Spr. zulk een plan bestreden, maar nadat aan het besluit uitvoering is gegeven, kan geen lid van den raad medewerken om dat besluit door eenige middelen schadelijk te maken voor de gemeente. Spr. neemt echter deze gelegenheid te baat, om aan het bestuur te vragen, of er reeds maatregelen zijn genomen om met kennis van zaken te kunnen beslissen of de pijpen van de tegenwoordige gasfabriek zullen worden overgenomen of aan den eigenaar gelaten. Spr. gelooft dat het van belang is, dat daaromtrent spoedig eene beslissing worde genomen. Hij geeft in bedenking om het besluit van den raad en het rapport waarop het is gegrond, in zijn geheel in het bijblad der Utrechtsche courant te doen drukken. Want in deze zaak moet gezorgd worden, dat de handelingen van den raad de meest mogelijke openbaarheid erlangen.

De *Voors.* zal dit laatste gaarne bij B. en W. in overweging geven, en antwoordt verder, dat de heer *v. d. Made* is uitgenoodigd, op te geven wat dienstig zou kunnen zijn en deswegens met den heer *de Heus* te onderhandelen.

De heer *Schuurman* meent zijne stem thans niet aan het voorstel te mogen onthouden, nu de beslissing door den raad reeds gevallen is en de zaak reeds haar loop heeft.

Met algemeene stemmen wordt de konklusie van het rapport van B. en W. aangenomen.

Aan de orde is eene voordragt van B. en W. tot afwijzende beschikking op een nader verzoek der vroegere bewoners van Lepelenburg, om schadevergoeding boven de afbraak-waarde.

De *Voorz.* herinnert, dat de komm. van regts.-kundig onderzoek van oordeel is dat adress. volstrekt geen regt meer hebben, waarom B. en W. dan ook gemeend hebben ook om der gevolgen wille, geen gunstig advies te moeten uitbrengen. Eene andere omstandigheid zou zijn, of B. en W. als later de stad bij het uitgeven van den grond eens aanzienlijke voordeelen genoot, termen zouden kunnen vinden om, geheel ongehouden, eene nadere voordragt aan den raad te doen.

De heer *de Graaf* is het eens met B. en W. wat het regt betreft, maar naast het regt staat de billijkheid, en de vraag in hoeverre het daarvan te verkrijgen zou zijn, dat men die menschen nog eenige meerdere vergoeding toekent. De Voors. wijst op de gevolgen, maar Spr. herinnert aan het Lukasbolwerk en gelooft, dat wat daarbij gold ook hier kan gelden; de gebouwen werden daar overgenomen voor *f* 32000; waren zij voor sloopwaarde overgenomen dan had men er misschien de helft voor gegeven, en op grond daarvan zou het Spr. niet onaangenaam zijn, als men adressanten nog eenige schadevergoeding gaf.

De heer *v. Lier* is, als lid der regtskundige kommissie, in de gelegenheid geweest, de zaak naauwkeurig te onderzoeken, en kon hij mededeelen, dat de leden dier kommissie eenpariglijk van gevoelen waren, dat er op grond van regt, geene verpligting tot schadevergoeding bestaat. Spr. is het echter met den heer *de Graaf* eens, dat toch op grond van billijkheid wel eenige schadevergoeding mag verleend worden, en zou daarom in overweging geven, adressanten boven het reeds door hen ontvangene nog toe te kennen de helft van dat bedrag, aan B. en W. de verdeeling overlatende. De vergelijking der onderwerpelijke zaak met die van het St. Lukas bolwerk kan, naar Spr. meent, niet opgaan, vermits in laatstbedoeld geval erfpachtregt bestond, terwijl de voormalige bewoners van Lepelenburg, bij expiratie der huur, zich op geenerlei regt konden beroepen.

De heer *Schuurman* zou er zich ook wel mede kunnen vereenigen, dat eene kleine schadeloosstelling boven de sloopwaarde wierd toegekend. Laat men het evenwel van het al of niet voordeelig uitgeven van den grond afhangen, dan blijft die zaak nog lang hangende. Spr. stelt daarom voor, aan ieder 20 pCt. boven de getaxeerde sloopwaarde uit te keeren.

De *Voors.* heeft er reeds op gewezen, dat men een gevaarlijk antecedent zou scheppen; bovendien zou men de stad, indien men eens volstrekt geen geldelijk voordeel van het terrein trok en het tot wandeling behield, eene onverpligte uitgave opleggen. Bij het Lukasbolwerk bestonden wel degelijk regten, die men wenschte af te koopen. Spr. wil evenwel niet ontkennen, dat vroeger, toen de wandelingen eerst werden aangelegd, soms wel iets meer gegeven is, dan *stricto jure* toekwam.

De heer *de Graaf* zegt, dat op het oogenblik de toestand misschien anders is, maar dat die 20 jaren geleden voor beide bolwerken gelijk was, behalve dat het eene aan één persoon, het andere aan zes of acht personen verhuurd was.

De heer *v. Doorn* zegt, dat de komm. voor regtskundig onderzoek niet zoo onvoorwaardelijk van oordeel is geweest dat de erfpachters van Lepelenburg geen aanspraak op meerdere schadeloosstelling zouden hebben: zij heeft alleen uitgesproken hare meening dat, zoo als de omstandigheden aan haar zijn voorgesteld, het er voor gehouden moest worden dat de betaling der opstallen waarop de stichters regt hadden, overeenkomstig de juiste waarde en met volkomen goedvinden van de wederzijdsche partijen was geregeld en geschied. — Maar daarbij gaf zij als hare overtuiging te kennen dat de bezitters van dat bolwerk, in dien magteloozen toe-

stand waarin zij zich bevonden, minder door eigen vrijen wil, dan door al te gedienstige overreding waren gebragt en dat eene verhooging van den veel te geringen prijs, die hun voor hun eigendom was voldaan, niet meer dan eene tegemoetkoming zou wezen, voor de niet verkregen voordeelen, waarmede zij zich, als belooning voor hunne inschikkelijkheid, misschien niet zonder eenigen grond, hadden gevleid; die stille burgers toch, die zoo bereidvaardig hun goed ter beschikking van de regering hebben gesteld, zijn in den waan geweest, dat zij daardoor, bij lateren verkoop van den grond of bij nieuwe uitgifte ter bebouwing, zich eene hoogere geldelijke toelage of een deel van de beschikbare ruimte zouden verzekeren: op dergelijke uitkomst schijnen zij door meer of minder bevoegden te zijn gewezen. De opruiming van Lepelenburg strekt tot verfraaijing van de stad, om het verblijf daar te veraangenamen, zij is eene uitgaaf van weelde, niet van noodzakelijkheid: voor die ingezetenen, die de plek welke hun lief was moeten verlaten, is zij een leed, zij berokkent hun daarenboven een belangrijk verlies, dat volstrektelijk niet wordt opgewogen door de schadeloosstelling die hun is toegekend en die, ieder onpartijdige moet dat toegeven, uiterst karig was berekend: Spr. zou deze met de helft willen verhoogen en ondersteunt met die wijziging het voorstel van den heer *Schuurman*.

De *Voorz.* zal in de kwestie van regt of onregt niet meer treden; hij gelooft dat een partikulier niet het minste bezwaar zou maken, zonder de geringste schadeloosstelling, zijn eigendom terug te nemen; wil nu de raad vrijgeviger zijn, dan staat hem zulks vrij.

De heer *Pabst* heeft zoo even door den heer *v. Doorn* hooren in het midden brengen, dat door of van wege het bestuur, aan sommige huurders van Lepelenburg de toezegging was gedaan, om als schadevergoeding te verkrijgen eenige voorkeur op gronden van Lepelenburg, ingeval daarop gebouwen mogten worden geplaatst. Spr. verlangt daaromtrent bepaaldelijk te worden ingelicht.

De heer *v. Doorn* heeft niet gesproken van toezeggingen aan den heer *Reede* gedaan, hij heeft dien heer genoemd noch bedoeld.

De heer *Pabst* zegt den heer *v. Doorn* dank voor de gegeven inlichting. Spr. moet echter opmerken, dat de heer *de Graaf* het heeft doen voorkomen alsof de raad door in der tijd aan den eigenaar van het St. Lucas Bolwerk *f* 19,000 te betalen, en nu te vorderen, dat de huurders van Lepelenburg zonder schadevergoeding vertrekken, eene onbillijkheid zoude doen. Dit is geenszins het geval. De raad had geen regt om het St. Lucas bolwerk te doen ontruimen, het was in eeuwigdurende erfpacht uitgegeven, alleen moest eene hoogere erfpacht betaald worden, ingeval het terrein van vermaak werd. Lepelenburg is echter door het eindigen der huur aan de stad teruggevallen.

De *Voorz.* acht het onmogelijk een individueel onderzoek in te stellen. Men heeft gegeven wat regtens toekwam; wilde men nu iets meer geven; dan zou men kunnen zeggen, de maatstaf is bepaald, maar als gunst geven wij u nog bv. 20 pCt. meer.

De heer *v. Nooten* meent, dat, hoezeer hij eene tegemoetkoming aan de voormalige huurders van Lepelenburg billijk acht, tot het bedrag door den heer *Schuurman* aangegeven, de daarbij voorgestelde maatstaf minder juist is te achten. Met de overige leden van de komm. van regtskundig onderzoek, is Spr., na overweging der zaak, tot het resultaat gekomen, dat geen regtsgrond voor vergoeding bestaat. Daarbij kwam echter in aanmerking, dat deze huren bereids 1½ eeuw hadden bestaan, en als waren zij een voorwerp van eigendom, met medeweten der stedelijke regering, van den eenen huurder op den andere zijn overgegaan. De huur bragt met zich de bevoegdheid om gebouwen en beplantingen te stellen; het ware dus billijk voor het verlies daarvan eenige tegemoetkoming te verleenen, en zal de uitgebreidheid van het terrein, dat ieder huurder had, de beste maatstaf zijn; men zou eene komm. kunnen benoemen om die vergoeding te regelen.

De heer *van Lier* heeft met eenige verwondering door den heer *v. Doorn* hooren zeggen, dat bij de leden der regtskundige kommissie geene eenparigheid van gevoelen zou hebben geheerscht. Spr. weet stellig, dat zulks het geval was en het was hem aangenaam, zulks door den heer *v. Nooten* bevestigd te zien; de leden mogen in de motieven verschild hebben, in de slotsom waren zij het echter allen eens. Wat nu de maatstaf betreft, zoo doet Spr. opmerken, dat die wel degelijk bestaat. Men heeft toch, na taxatie, aan ieder datgene toegekend wat hem, naar dien maatstaf, bleek toe te komen; de thans te verleenen te gemoetkoming zou naar dezelfde evenredigheid percentsgewijze kunnen worden bepaald.

De heer *de Muralt* zegt, dat al de leden der komm. van regtskundig onderzoek het eens zijn geweest, dat er regtens volstrekt geen grond bestaat om meerdere schadevergoeding toe te kennen; zij meenden evenwel, dat met het oog op den vroegeren toestand en het denkbeeld waarin de bezitters verkeerden en in vroegeren tijd ook gelaten zijn, dat zij min of meer een eigendomsregt hadden, er allezins, wanneer de raad zich bevoegd acht bij wijze van liberaliteit over de gelden der gemeente te mogen beschikken, termen bestaan om hun nu eenige meerdere schadeloosstelling toe te kennen. Besluit men echter daartoe, dan moet men in aanmerking nemen, dat de toestand voor allen niet gelijk is. Er zijn er, die toen zij vergunning verkregen om te bouwen, uitdrukkelijk afstand hebben gedaan van alle eventuele aanspraak bij ontruiming der perceelen, op schadevergoeding voor die gebouwen, en die zouden dan meer bevoordeeld worden, dan anderen, die zich daartoe niet verbonden hebben, anderen zijn er, die slechts voor een deel van het gebouwde afstand van zoodanige aanspraak gedaan hebben. Ook wijst spr. op nog een ander punt: de heer *Schuurman* stelt voor, 20 pct. te geven, de heer *v. Doorn* 50 pct. op de som die wegens afbraak is uitgekeerd, maar welke schadeloosstelling zal dan krijgen de bezitter van een tuin, die veel meer waarde had dan een andere tuin, waarop zelfs een huis stond, van een percee, waarin toevallig slechts een enkel koepeltje staat, waarvan de slooperswaarde echter weinig of niets bedraagt? Die zal dan niets krijgen, terwijl de bezitter van een stukje gronds, waarop een klein huisje stond, b. v. *f* 60.— als buitengewone vergoeding voor het gemis van zijn vroeger genot zal krijgen. Dat zou geen billijke schadeloosstelling worden. Mogt men er toe besluiten, dan zou Spr. in overweging geven, de verdeeling naar de huurwaarde te laten plaats vinden.

De heer *v. Doorn* verdedigt het voorstel van den heer *Schuurman*, hij vindt dat den kortsten weg om tot eene uitkomst te geraken, die ook het minste leidt tot willekeur en die daarbij de meest redelijke schijnt. Immers het voorstel tot verhooging van de prijzen is gedaan, omdat men de besteede voor onvoldoende hield: nu is niet de grond door de stad overgenomen, (dien had zij) maar alleen de opstal, dezen moest zij koopen, en als het nu waar is, zooals Spr. stelt, dat de waarde daarvoor *niet* is geschonken, dan kan er alleen sprake zijn om deze aan te vallen en de meerdere of mindere grootte der tuinen komt daarbij in geen aanmerking, alleen het verschil tusschen de schatting van de betimmering als geschikt voor het gebruik, of bloot als puin of afbraak beschouwd, kan daarvoor de maatstaf worden.

De *Voorz.* meent, dat dergelijke beschouwingen er eigenlijk toe zouden moeten leiden dat men op een zoo onregtvaardig besluit terug kwam. De raad heeft na rijp overleg begrepen den grond te mogen terug nemen. Men heeft toen den bewoners te kennen gegeven, dat zij met de huizen naar goedvinden konden handelen, doch om het hun gemakkelijk te maken heeft men voorgesteld ze van weêrszijden te laten taxeren en tegen die taxatie over te nemen. Ieder had zijn huis kunnen afbreken en zelf over de afbraak beschikken; dat zij zulks niet gedaan hebben, is omdat zij in het gedane voorstel voordeel gezien hebben. Men overdrijft dus, door te zeggen, dat zij in hun regt gekrenkt zijn.

De heer *Schuurman* acht zijn maatstaf juist. Het terugnemen van den grond gaf geen verlies, maar het verlies ligt hoofdzakelijk in de gebouwen die er op stonden, en daarom zou Spr. meenen, dat hij die het grootste gebouw had, ook het grootste verlies heeft geleden. Men zegt, dat enkelen het voor de bouwing is kenbaar gemaakt en aan hen dus geen vergoeding toekomt; maar Spr. merkt aan, dat die huur reeds ruim honderd jaren loopt, en daarom hebben zij voortgebouwd en gemeend, dat de huur ook hun tijd nog wel zou uitduren. Voor zoover dus de grootste gebouwen de meeste schade hebben berokkend, acht Spr. het 't billijkste, de vergoeding te berekenen naar de afbraakswaarde.

De heer *de Muralt* stelt, dat er twee perceelen zijn, het eene zonder gebouwde eigendommen, het ander met een huisje er op, dat vroeger bij verkoop hoogstens *f* 500 kon opbrengen, terwijl het eerste perceel *f* 2000 waard was, en vraagt dan of het niet onbillijk zou zijn, dat de persoon die het eerste bezat nog *f* 50 boven de vergoeding zou erlangen, terwijl de ander, die reeds wegens afbraak niets krijgt, in het geheel niets of slechts zeer weinig zal bekomen, niettegenstaande hij altijd in het genot of bezit is geweest van een perceel met een koepel, dat in vroegere jaren vier maal meer waarde heeft gehad dan een kleiner perceel, waarop eene woning stond?

De heer *Pabst* dringt op onderscheidene gronden aan, eene schadeloosstelling aan de huurders van Lepelenburg te verleenen. Spr. doet daartoe het voorstel, dat de raad 25% van de getaxeerde schadevergoeding aan de huurders zal toekennen, met benoeming van eene kommissie om den raad voor te lichten, omtrent de gronden, waarnaar die schadevergoeding zal worden verdeeld.

De heer *Boer* zal zich aan de voordragt houden; uit de diskussien en de gedane voorstellen blijkt hun, dat de raad zich op een weg bevindt, die tot niet veel goeds kan leiden. Spr. wenschte, dat hij in zijne betrekking en ook dat de raad steeds regt, niets meer en niets minder, in alle zaken kon handhaven en aan allen kon wedervaren! Zoodra men echter het standpunt van regt verlaat en zich begeven wil in overwegingen van *gunst*, van *loutere welwillendheid*, van *tegemoetkoming* en *billijkheid* (hij heeft al die uitdrukkingen hier hooren bezigen), dan bevindt men zich op een weg, dien men niet weet waar hij kan heenleiden. Dat zijn alle appreciatien, die men hebben moet en hebben kan, als men over *eigen* middelen beschikt, maar niet als men beschikt over de gelden *der gemeente*, over de *opbrengsten der Burgerij*. Men zou met dergelijk streven naar billijkheid al ligt tot zeer groote onbillijkheden geraken. Een voorbeeld slechts: onlangs heeft de raad het geval behandeld van iemand, die gedacht had een stuk grond, onder deze gemeente gelegen, in vollen eigendom te koopen, terwijl later bleek, dat het met een erfhuur bezwaard was. Het dagel. bestuur heeft in deze voor het regt van het belang der stad gewaakt en het gevolg is geweest, dat de bedoelde kooper voor dien grond *f* 400— aan stadskas heeft moeten betalen. Toen heeft men gemeend alleen op het regt te moeten letten en is daarop afgegaan. En nu zal men uit *loutere welwillendheid* in dit geval meer geven dan regtens gevorderd kan worden. De heer *Schuurman* stelt voor dit meerdere op 20 pCt. te bepalen; de heer *van Doorn* wil de welwillendheid tot 50 pCt. uitstrekken; door sommigen wordt een maatstaf aangegeven, dien anderen weder beweren, dat niet billijk is; men stelt daarom voor, eene komm. te benoemen, die eene andere wijze van berekening bepalen zal! Spr. vraagt hoe men uit dat alles nu tot eene billijke en vooral tot eene regtvaardige uitkomst zal geraken. Dat laatste was reeds bereikt. De zaak toch is door de regtskundige komm. met hare gewone bekwaamheid en onpartijdigheid onderzocht; het rapport heeft den ganschen stand der zaak kunnen leeren kennen, en de meeste leden van den raad zullen met Spr. tot de overtuiging gekomen zijn, dat men op regtsgronden gekomen is tot een regtvaardig en dus ook zeker wel tot een billijk resultaat. Wat wil men meer? Zal men nu nog uit welwillendheid eene in verhouding van hetgeen door sommigen verloren is eigenlijk onbeduidende som toekennen, en die uit de stedelijke kas nemen? Spr. kan die vraag niet toestemmend beantwoorden en zal op de aangevoerde gronden zich tegen al de gedane voorstellen verklaren.

De heer *v. Boetzelaer* meent, dat adressanten reeds blijken van welwillendheid hebben genoten. De eigendommen zijn getaxeerd en Spr. gelooft, dat zij tegen de meest billijke waarde van hunne perceelen zijn afgekomen; hij moet er dus tegen zijn, daarenboven nog meer te geven. Spr. gelooft dat de leden van den raad beperkt worden in hunne vrijgevigheid, omdat zij daardoor beschikken over de beurzen hunner medeburgers.

De heer *v. Geuns* zal tegen al de gedane voorstellen stemmen. Hij wil niet vooraf uitspreken, dat aan *niemand* eenige meerdere schadevergoeding behoort te worden toegekend, ofschoon naar regelen van regt zeker niemand daarop aanspraak kan maken. Het is misschien zeer wenschelijk dat enkelen, die te goeder trouw meenden eigenaars te zijn, eenige meerdere schadeloosstelling bekomen, maar a priori aan te nemen, dat *allen* schadeloosstelling moeten hebben, mag Spr. niet. De aangegeven maatstaven acht Spr. niet goed. Die van den heer *v. Doorn* is, 't is waar, de kortste, maar de heer *de Muralt* heeft reeds doen uitkomen, dat het niet de billijkste is. De heer *v. Nooten* heeft in bedenking gegeven de uitgebreidheid van het terrein als maatstaf te nemen, maar ook dat als enkele maatstaf kan Spr. niet billijk achten. De heer *de Muralt* geeft aan, de huurwaarde; welligt ware dat voor sommige perceelen goed, voor andere minder, welligt zou men de drie maatstaven kunnen vereenigen. Wat echter daarvan zij, nu a priori te beslissen, dat *allen* schadeloosstelling zullen ontvangen, kan Spr. niet. Ook met het voorstel van den heer *Pabst* kan Spr. zich niet vereenigen, en het komt hem voor, dat de beide deelen van dat voorstel met elkander in strijd zijn, want het zou kunnen wezen, dat de benoemde komm. een maatstaf bepaalde welke voor sommige perceelen 25 pCt. te boven ging. Daarenboven, het tweede gedeelte stelt tot regel, dat allen schadeloosstelling bekomen, waarmede Spr. zich niet kan vereenigen. Spr. acht het daarom veel beter, zich thans te vereenigen met de voordragt van B. en W. en af te wachten of op later daartoe in te dienen voorstel, aan een of meer van die personen naar billijken maatstaf vergoeding kan worden toegekend.

De heer *de Muralt* stelt voor, dat de raad besluite 20% boven het geheel bedrag der getaxeerde waarde van de afbraak uit te keeren aan de gezamenlijke bezitters, onder hen te verdeelen naar verhouding der huurwaarde en grootte van ieder perceel, volgens eenen staat, nader door den raad vast te stellen.

De heer *Pabst* wederspreekt het voorstel van den heer *de Muralt*, op grond dat het gelijk is aan zijn voorstel, met uitzondering echter, dat daarbij twee

ndslagen zijn aangewezen, de grootte en de huurwaarde, waarvan de laatste zeker onbillijk is.

De heer *v. Dielen* gevoelde zich aanvankelijk eenig genegen, om de voorstellen aan te nemen. Hij nu door de gevoerde diskussien tot de overtuiging komen, dat eene kommissie, als waarvan sprake eene allermoeijelijkste taak op zich zou laden; blijkt toch, dat er nu reeds in deze vergadering uiteenloopende denkbeelden gekoesterd worden gaande den voor de vergoeding aan te nemen maatstaf. Het laat zich voorzien, dat als een der gestelde amendementen in toepassing komen de ijelijkheden niet te overkomen zullen zijn, en dat zonder een goeden, deugdelijken maatstaf tot begaan van onbillijkheid zal gebragt worden. enen waarom Spr. zich bij de meening van den *Boer* meent te moeten voegen en zijne stem tede voorgedragene amendementen uit zal brengen.

De heer *Bake* is mede in de verg. gekomen met gevoelen, dat billijkerwijze eenige schadevergoeng mogt verleend worden. Hij is echter mede door woorden van den heer *Boer* van opinie veranderd.

In stemming gebragt, worden de voorstellen achtervolgens verworpen; dat van den heer *v. Doorn* 19 tegen 4 stemmen; — vóór: de HH. *de af*, *Bosch*, *v. Doorn* en *v. Lier*; dat van den *Pabst* met 14 tegen 9; — vóór de HH. *v. rn*, *v. Lier*, *Pabst*, *Bisdom*, *de Graaf*, *Ram*, e, *v. Schermbeek* en *v. Nooten*; dat van den *de Muralt* met 15 tegen 8 stemmen; vóór de H. *Ram*, *v. Lier*, *v. Doorn*, *v. Schermbeek*, e, *Bisdom*, *de Graaf*, *v. Nooten*; en dat van heer *Schuurman* met 15 stemmen tegen die der H. *Metelerkamp*, *Schuurman*, *Bisdom*, *de Graaf*, , *v. Schermbeek*; *v. Doorn* en *v. Lier*.

De voordragt v. B. en W. wordt hierop aangeen met 15 stemmen tegen die der HH. *Pabst*, *Doorn*, *v. Nooten*, *v. Lier*, *v. Schermbeek*, *de af*, *Bisdom*, en *Schuurman*,

Aan de orde is alsnu de behandeling der vraag: gebruik men van het bolwerk Lepelenburg ken wil naar aanleiding van het rekest van de eren *Vosmaer c. s.*

De heer *v. Schermbeek* zegt, dat hij naauwkeurig herhaaldelijk het punt door het bolwerk *Lepelenrg* in de wandeling bezet, heeft in oogenschouw nomen en nagegaan. Om over de waarde van *Lepelenbnrg* voor onze wandeling juist te kunnen oordeelen, zegt Spr. is in de eerste plaats eene topographische voorstelling noodig. — De nieuwe wandeling slingert zich als eene groene gordel om de stad, waarvan een der schoonste festons door de betimmeringen van *Lepelenbnrg* is ingenomen — plaatst men zich nu op die hoogte, en denkt men zich al die ruïne weg, dan zal men eene esplanade vinden, van waar men naar alle zijde de schoonste gezigten heeft — hier de statige Maliebaan, daar de kronkelende Singel, ginds de groepen van het engelsche werk. Niet oneigenaardig werd daarom het voormalig gebouw, liggende in de rigting van *Lepelenburg* op den wal, bij de oudere leden nog wel in herinnering, *Bellevue* genaamd. Van uit de Maliebaan en van de singels zal men niet meer, door het bolwerk *Lepelenburg* verhinderd, de schoonste en verassendste uitzigten op het nieuwe werk, de stad en derzelver statig hoofdgebouw hebben. Wandelingen zijn niet alleen noodig zegt Spr. voor de physische ontwikkeling, zij kunnen nog iets hoogers opwekken door hare schoonheid, dat is het aestetisch gevoel. Gaat men nu het plein dat *Lepelenburg* zal opleveren, met 6 of 8 woonhuizen bebouwen, die tot uitleg der stad genoegzaam niets bijbrengen, die niet van de grootste en fraaijste soort, naar de opgegeven schaal kunnen zijn, dan zal men niet alleen die schoone uitzigten onderscheppen en verloren doen gaan, maar men zal tevens zegt Spr. op het plan van de wandeling voor zich liggende wijzende, het geheel, het verband afbreken en eene kille en dorre muren-massa daarstellen, waar lucht, licht en groen tot eene liefelijke wandeling moeten uitnoodigen. — Het doet Spr. waarlijk leed tegen het plan van den heer *Vosmaer* c. s. te moeten spreken, want hij heeft gezien hoeveel werk, moeite en tijd door genoemde heeren aan hun plan is besteed; maar aan welwillendheid kan hij zijne overtuiging niet prijs geven. — Intusschen hoopt Spr. dat die heeren niet afgeschrikt, op andere punten de uitlegging der stad, met hunne plannen zullen willen bevorderen en het zal hem een waar genoegen zijn hun daarin, naar zijne krachten, behulpzaam te zijn. — Wil men, gaat Spr. voort, eene doelmatige uitlegging men zoeke terreinen langs de Maliebaan, daar is gezorgd voor lucht, licht, schaduw en goede wegen; of men breide zich uit langs den weg naar het station; daarheen zoude men eene schoone straat kunnen aanleggen. — Het plan *Zocher* lacht Spr. ook niet toe; om op een terrein van nog geen morgen gronds, vijf à zes villa's te bouwen, met stallen, remises en andere betimmeringen vindt Spr. oneigenaardig en bekrompen. Spr. geeft in overweging dat B. en W. worden uitgenoodigd en gemagtigd een ander en nader plan van aanleg en beplanting door den heer *Zocher* te laten ontwerpen, zoodat, zegt Spr. de esplanade van *Lepelenburg* aangelegd tot eene sierlijke wandeling, met opgaande boomen, afgewisseld met kreupelhout, gras en bloemperken, eene wandeling binnen de stad opleveren, zooals men te Parijs, Londen, Bremen of Lubeck vindt? — neen; zóó als men daar niet vindt. — 't zal zijn een wandeling, een ruimte tot alles te gebruiken en die men in andere steden des lands met goud zoude betalen. Als dan eenmaal, dus sluit Spr. *Lepelenburg* het *Rozenburg* van Utrecht zal geworden zijn, en eene rustige, veilige wandelplaats en retraite, een petite provence zal opleveren, waarheen de moeders hare kinderen zenden; wanneer *Lepelenburg* als uitspanningsoord voor ieder burger zal openstaan; dan zal het offer door de vorige bewoners gebragt, inderdaad ten algemeene nutte zijn!

De *Voorz.* zegt dat het plan van eene wandeling den heer *Zocher* het meest aanlachte. Men heeft echter in overweging genomen, dat er behoefte begint te bestaan aan een terrein waar men eens huizen kan zetten voor den meer vermogenden stand. De stad heeft daarvoor geene terreinen meer, en ware het dus mogelijk, dat dit terrein er toe zou kunnen dienen, dan is die behoefte voldaan.

De heer *Bake* zegt, dat de komm. van fabriekage zich niet bepaald omtrent het plan verklaard heeft, daar zij van oordeel was, dat men wachten moest tot Lepelenburg ontruimd zou zijn. De vraag zou zijn: moet men door Lepelenburg de wandelingen of de stad verbeteren? De heer *Zocher*, als aanlegger van de wandelingen, heeft het eerste gezigtspunt gekozen, de leden der fabriekage zijn misschien geneigd een ander standpunt in te nemen, en wel in hoeverre Lepelenburg kan dienen om de stad uit te breiden. De stad heeft behoefte aan uitbreiding aan die zijde en er is geen beschikbaar terrein daar aanwezig. De Maliebaan verlangt eene betere aansluiting aan de stad en dat wordt niet verkregen in het plan van den heer *Zocher*. Spr. gelooft, dat, als het water gedeeltelijk van de Heerenstraat tot aan de Schalkensteeg gedempt wordt en aangesloten wordt aan het plein voor de Maliebaan, men eene veel betere ruimte beschikbaar krijgt. Men zou daardoor een plein verkrijgen van de Begrittenstraat tot aan de overzijde der Baan en op hetwelk behalve de wandeling, drie straten der stad, de Maliebaan en de singels, regts en links van dezelve, zullen uitloopen. De vraag of het water voor de vaart moet behouden worden, moet naar het hem voorkomt, ontkennend beantwoord worden en het gemak dezer waterkommunikatie kan althans niet opwegen tegen de voordeelen die het dempe aanbiedt. Spr. zou niet gaarne zien, dat het plan van den heer *Zocher* als grondslag wierd genomen voor de veranderingen die men op Lepelenburg wil aanbrengen.

De *Voorz.* zou, wat hem betreft, eene uitbreiding huis aan huis aan die zijde der stad niet toejuichen; hij verbeeldt zich dat het aan die zijde altijd meer zullen zijn een soort van buitenverblijven. Zoo men echter voor het oogenblik niet wilde beslissen, wat van Lepelenburg moet gemaakt worden, zoude men toch den heer *Vosmaer* moeten antwoorden op zijn rekest.

De heer *v. Boetzelaer* gelooft ook niet, dat aan die zijde der stad zoo dringende noodzakelijkheid aan terrein bestaat. Hij meent dat in het midden der stad gelegenheid genoeg aanwezig is, om kleine min aanzienlijke gebouwen door betere te vervangen. Bovendien vreest Spr. dat men, als het plan van den heer *Bake* ingang vindt, het fraaije van de wandelingen daar ter plaatse zal vernietigen. Spr. zou er daarom voor zijn, het terrein tot wandeling in te rigten, om zich niet op nieuw later in dezelfde moeijelijkheid te bevinden waar men juist uitgeraakt is.

De heer *Pabst* rekent zich verpligt rekenschap te geven waarom hij zijne stem aan het herbouwen van Lepelenburg op welke wijze ook niet zal kunnen geven. Spr. erkent behoord te hebben tot hen die de ondernemers zeer hebben geprezen over hun plan, maar hij is daaromtrent van inzichten veranderd. Het bezit van een park op het schoonste punt van de stad Utrecht is eene onschatbare en prachtige verfraaijing voor Utrecht, het zal het heerlijke plantsoen voltooijen; het ontbrak tot hiertoe. Door geen gebouw in dat park moet de eenheid met de Maliebaan en het singel gebroken worden. Het behoort volgens Spr. tot de verpligting van het bestuur om het bouwen aan dat Park gemakkelijk te maken, mogten de allezins dankverdienende ondernemers er toe kunnen overgaan om van af het Hieronimus plein tot aan het chemische laboratorium, op de daartoe geschikte punten, huizen te bouwen, die allen aan het park zouden liggen en het schoonste uitzigt zouden hebben, dan kreeg dat park zeker een prachtig aanzien. Bedenkt men daarbij dat Utrecht ook door zijne bloemkweekerijen eene eerste plaats in Nederland beslaat, dan is er welligt gelegenheid om door eene opbouw voor eene permanente tentoonstelling van gewassen, de bloemkweekers in de gelegenheid te stellen op dit heerlijk punt eene nuttige en voordeelige verfraaijing aan te brengen. Spr. heeft er van hooren gewagen om het singel bij Lepelenburg te dempen, als het niet tegen het belang van den handel was, maar hij merkt op dat het dempen die doorstrooming van het Rijnwater zou beletten. Spr. hoopt dat de brug zoo zal gemaakt worden, dat ieder man van smaak den aanleg kunnen prijzen.

De heer *de Graaf* stelt als motie van orde voor, dat de raad besluite, dat aan geen van beide plannen van aanbouw kan worden gevolg gegeven, maar dat Lepelenburg uitsluitend als wandeling zal worden aangelegd.

De heer *Bake* heeft niet voorgesteld het terrein *vol* te bouwen, maar meende, dat men eene betere aansluiting van de Maliebaan moest hebben, en daartoe dient het water drooggemaakt, of een betere brug aangelegd te worden. Het zou te betreuren zijn indien men deze gunstige gelegendheid om de stad uit te breiden, door de Maliebaan en de Singel aan haar aan te sluiten, liet voorbijgaan en zich alleen bepaalde tot het maken van een wandelingetje van Lepelenburg.

De *Voorz.* gelooft, dat als men het terrein niet uitgeeft, het plaatsen eener brug een punt van latere overweging kan uitmaken. Spr. zou evenwel altijd in bedenking geven, het water niet te dempen.

Het voorstel van den heer *de Graaf* wordt alsnu aangenomen met 17 stemmen tegen die der HH. *de Muralt*, *Schuurman*, *Bisdom*, *Boer*, *v. Stirum* en *v. Geuns*.

De *Voorz.* stelt nu voor, aan de HH. *Vosmaer c. s.* mede te deelen, dat hun verzoek voor geen gunstige beschikking vatbaar is, en B. en W. op te dragen, in overleg met den heer *Zocher* een nader plan voor eene wandeling te ontwerpen, en hem te magtigen, om de boomen te laten vellen, die aan het begin der Maliebaan met het oog op het genomen besluit zouden moeten wegvallen.

De heer *de Graaf* zou tegen dit laatste zijn, als het moest geheuren naar de aanwijzing in de teekening van den heer *Zocher*.

De *Voorz.* zegt, dat het plan later een punt van overweging zal uitmaken, hij wenscht alleen magtiging om de boomen te laten vellen, waar zulks noodig is, omdat deze in een ander saisoen later bij verkoop minder zouden opbrengen.

Zonder hoofd. omvraag wordt daartoe besloten.

Tevens wordt nog zonder hoofd. omvraag besloten overeenkomstig eenige voordragten in zake de direkte belasting, en aangenomen den voordragt tot afwijzende beschikking op het nader verzoek der bewoners van het Bagijne bolwerk, om aankoop van den grond of verlenging van huur.

De vergadering gaat daarop uiteen.

Zitting van den Stedelijken Raad van Amersfoort, van 12 Maart 1861.

Voorzitter mr. *A. G. Wijers*.

Tegenwoordig 14 leden; afwezig de heer *van Bockom Maas* (door ongesteldheid).

Aan de orde zijn de beraadslagingen over het kohier der belasting op de honden over 1861, hetwelk met alg. st. wordt vastgesteld ten bedrage van *f* 565.

De in de raads-afdeelingen onderzochte memorie van de openbare gezondheids-kommissie nopens het wegruimen der mestvaalten en de wijze van afvoer der foekale en andere onreine stoffen is vervolgens aan de orde. Te dien aanzien is van den heer *v. Lockhorst* eene memorie ingekomen, waarbij dat lid, om in den breede aangegeven redenen, voorstelt: 1. dat de raad besluite, omtrent het door de gezondheids-komm. gedane voorstel, tot wijziging van art. 245 pol. regl., voor als nog geene beslissing te nemen; 2. dat art. voorloopig aldus te wijzigen: »Geene mesthoopen mogen binnen de kom der gemeente gebouwd worden, dan met schriftelijke vergunning van B. en W. en overeenkomstig de daarop vast te stellen verordening;" 3. als nieuw art. bij het pol. regl. te voegen: »Geene rooijing tot het bouwen van mindere woningen zal verleend worden, tenzij daarbij tevens een gemetselde en overdekte put, ter bewaring van de meststoffen, worde bijgebouwd."

De voorz., benevens de heeren *v. Lockhorst*, *v. Bel*, *Diemont*, *v. Werkhoven* en *L. E. Lagerweij*, hebben over de wijze van behandeling dezer zaak van gedachten gewisseld, ten slotte waarvan met alg. st. is besloten, de memorie van den heer *v. Lockhorst* in de afdeelingen te onderzoeken, en die van de gezondheids komm. aan te houden, tot dat op eerstbedoelde eene beslissing zal gevallen zijn.

Verzoek der agenten van policie om traktementsverhooging of eene gratifikatie. — Op voorstel van den heer *v. Bel* is z. h. o. besloten, vooraf van B. en W. advies in te winnen.

Voorstel van den kontroleur der gem.-belastingen, om eenen roeijer aan te stellen. Dienovereenkomstig wordt met alg. st. de wenschelijkheid uitgesproken, dat weder een roeijer aangesteld worde, met bepaling, dat men in eene volgende vergadering tot het benoemen van zoodanigen ambtenaar zal overgaan.

Tot hoofdonderwijzer aan de openbare tusschenschool wordt, uit het viertal voorgedragen bij de eerste stemming, benoemd *H. W. de Heus*, met 11 st. tegen 3 op *G. Laseur* uitgebragt.

Voordragt tot af- en overschrijving van *f* 173,65 op de begrooting der schutterij over 1860, wegens het aanschaffen van sabelkwasten en wapenrokken. — Goedgekeurd.

Voordragt van regenten van 't burger weeshuis, om op de begrooting over 1860 den post voor kleeding tot *f* 2510 en dien voor voeding tot *f* 7150 bij wijze van af- en overschrijving te verhoogen, tengevolge van het vermeerderd personeel en de hoogere prijzen van sommige levensmiddelen. — Als voren.

Tot regentes van het burger-weeshuis, in plaats van wijlen mevr. *Gijbels*, wordt met 11 st. benoemd mevr. *v. Werkhoven*. De mede voorgedragenen waren mevr. *Fock* en *v. Beek*, geb. *Lagerweij*, op welke laatste 2 st. waren uitgebragt, terwijl 1 briefje in blanko was.

Goedkeuring van Gedep. Staten op het kohier van den hoofdelijken omslag over 1861. — Voor informatie.

De voorz. geeft te kennen, dat het reglement en tarief der vrachtloonen voor het beurtveer tusschen Amsterdam en Amersfoort door de bevoegde autoriteiten is goedgekeurd en ook alhier bereids is afgekondigd en in werking getreden. — Als voren.

Ingekomen zijn: het verslag der plaatselijke schoolkommissie over den toestand van het lager onderwijs over 1860. — Ter sekretarie, en in afschrift te voegen bij het jaarverslag der gemeente.

Rapport van B. en W. betrekkelijk het oprigten van eene openbare burgerschool. In dat stuk, naar aanleiding van een vorig raadsbesluit opgemaakt, worden de schoolgelden, van 75 jongelingen te ontvangen, op *f* 1875 geschat en de uitgaven op *f* 2987,50, zoodat de kosten voor de gemeente jaarlijks *f* 1112,50 zullen bedragen, ongerekend de schoolgelden en de bezoldiging van eene onderwijzeres, voor het geval dat de school [illegible] meisjes toegankelijk moet zijn. B. en [illegible] verder in eenige beschouwingen omtrent [illegible] van daarstelling en opperen daarna de [illegible] met het oog daarop en bij het aanwezen [illegible] zondere scholen, wel zoo dringende be[illegible] de oprigting van eene burgerschool best[illegible] sekretarie en te behandelen in eene volg[illegible] gadering.

Op eene deswege door den heer *v. B*[illegible] vraag antwoordt de voorz., dat van het [illegible] der Koppelpoort nog geen plan is gema[illegible] wel eene globale begrooting van koste[illegible] geval van uitvoering zeer hoog zoude[illegible] terwijl B. en W. zich overigens met deze [illegible] heid onledig houden.

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN Z[illegible]